

Pk-yritysbarometri

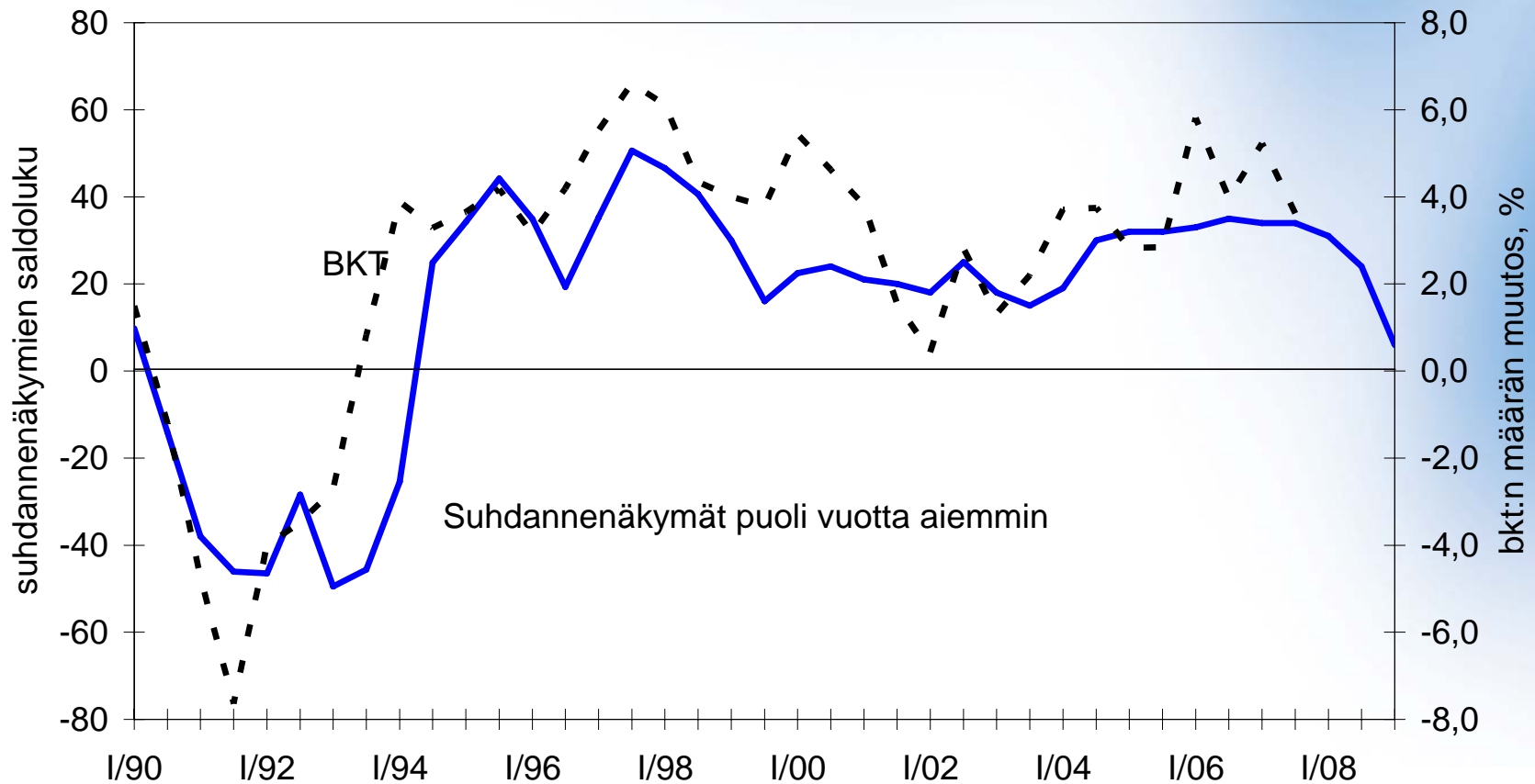
Syksy 2008

Julkaisijat

Suomen Yrittäjät ry ja Finnvera Oyj

PK-YRITYSBAROMETRI

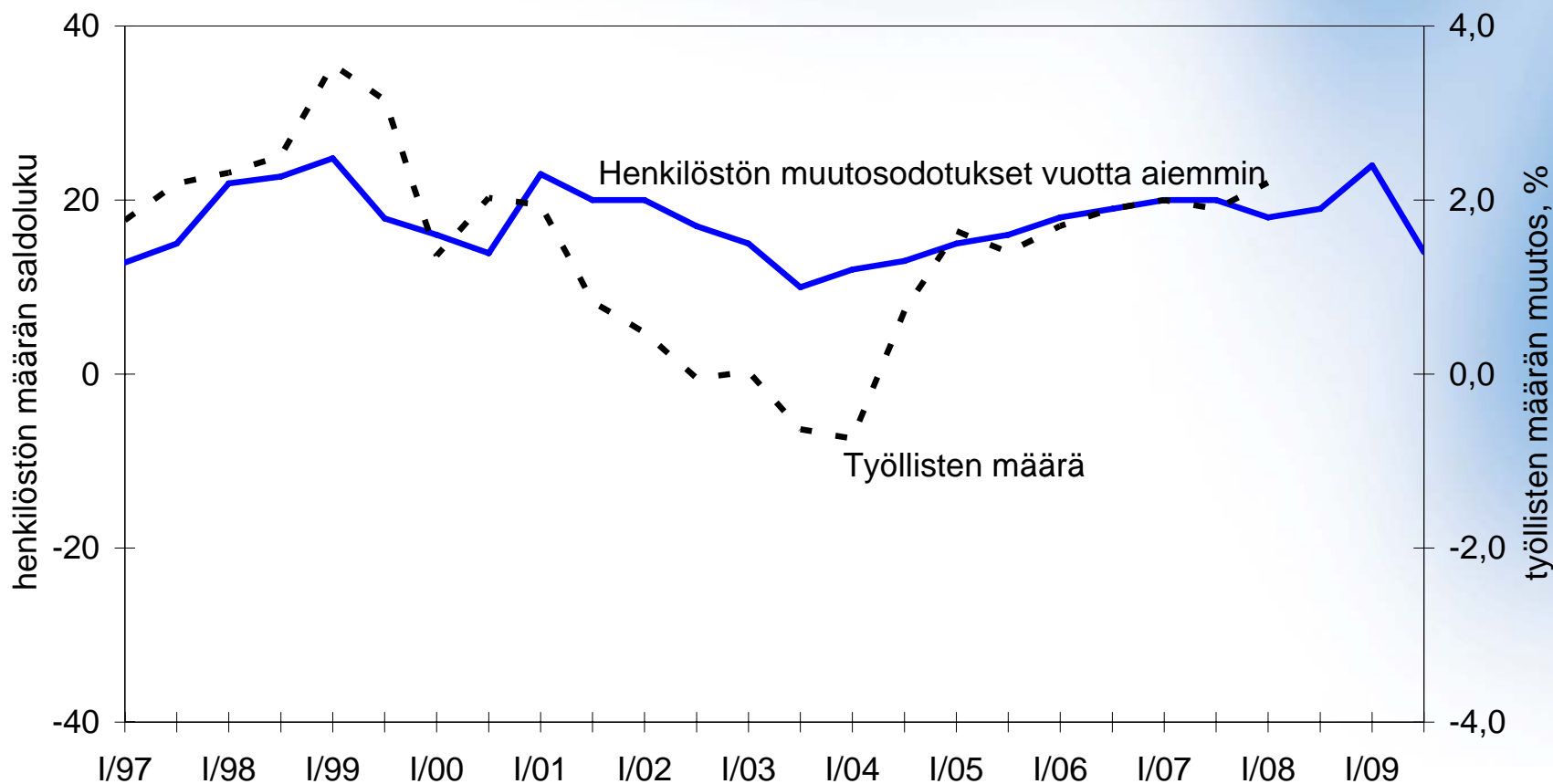
Pk-yritysbarometrin ennustekyky, bkt

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähteet: Tilastokeskus ja Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Pk-yritysbarometrin ennustekyky, työllisyys

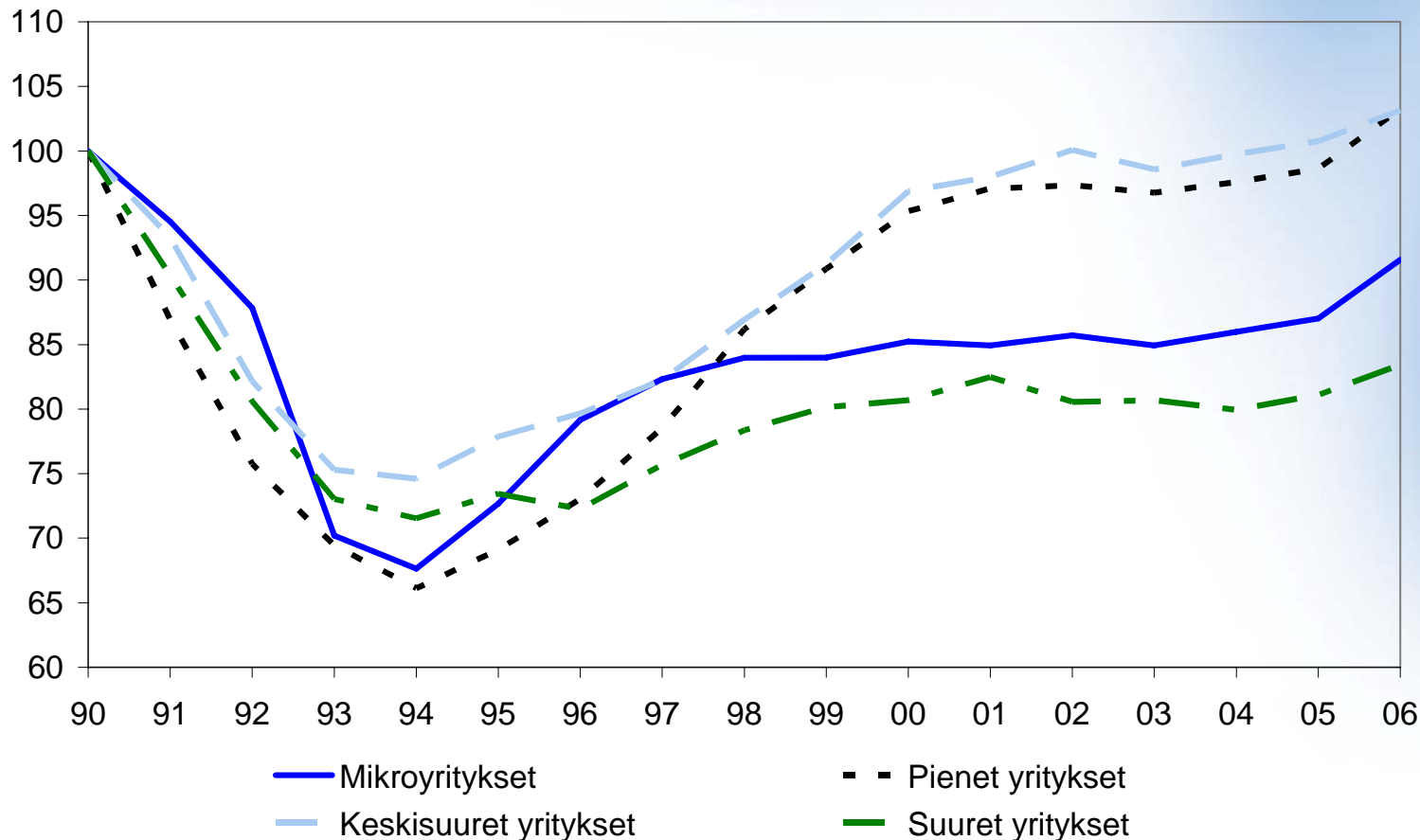

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähteet: Tilastokeskus ja Pk-yritysbarometri, syksy 2008

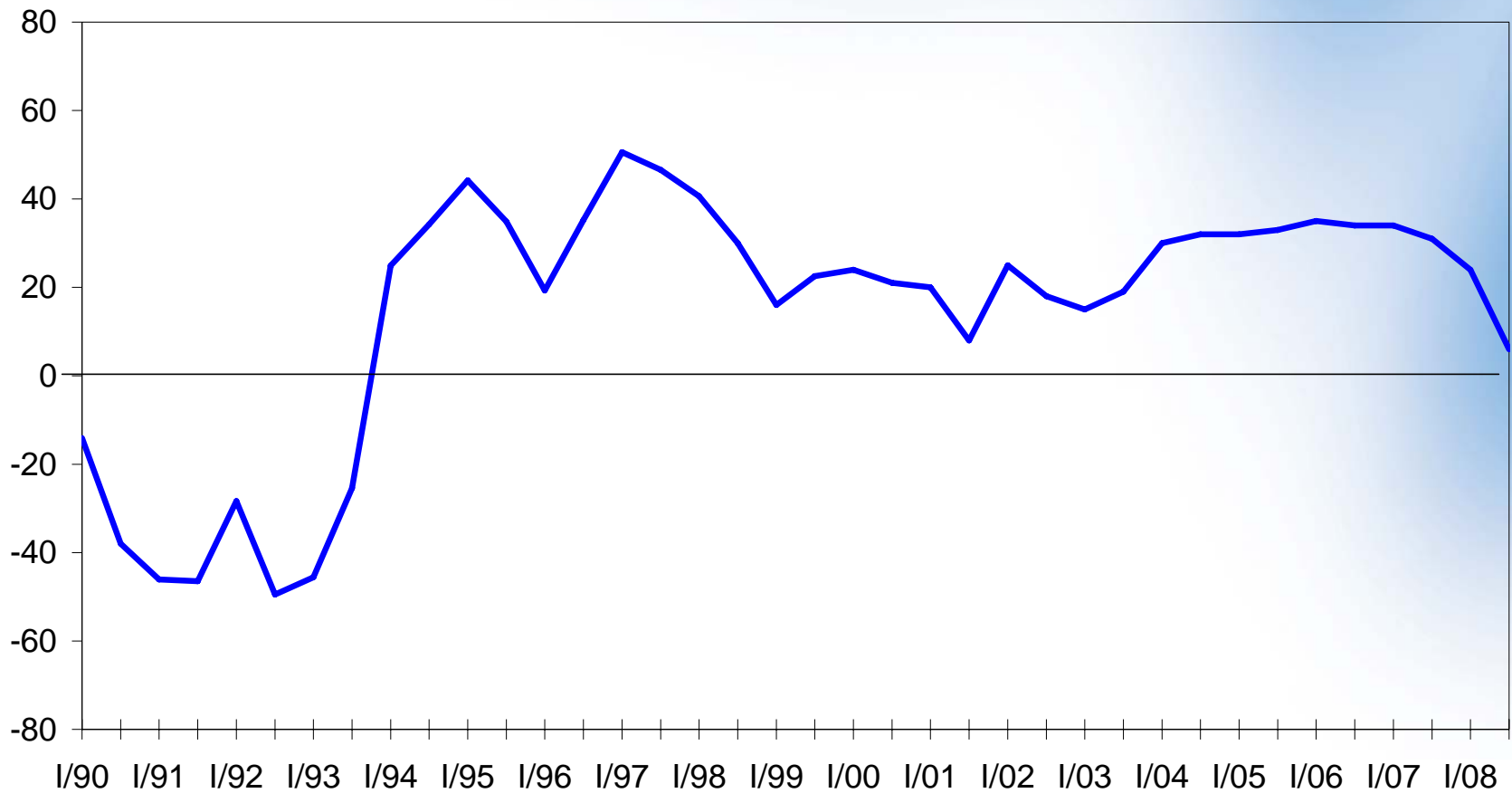
Työllisten määrä eri kokoisissa yrityksissä, 1990 = 100

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Tilastokeskus

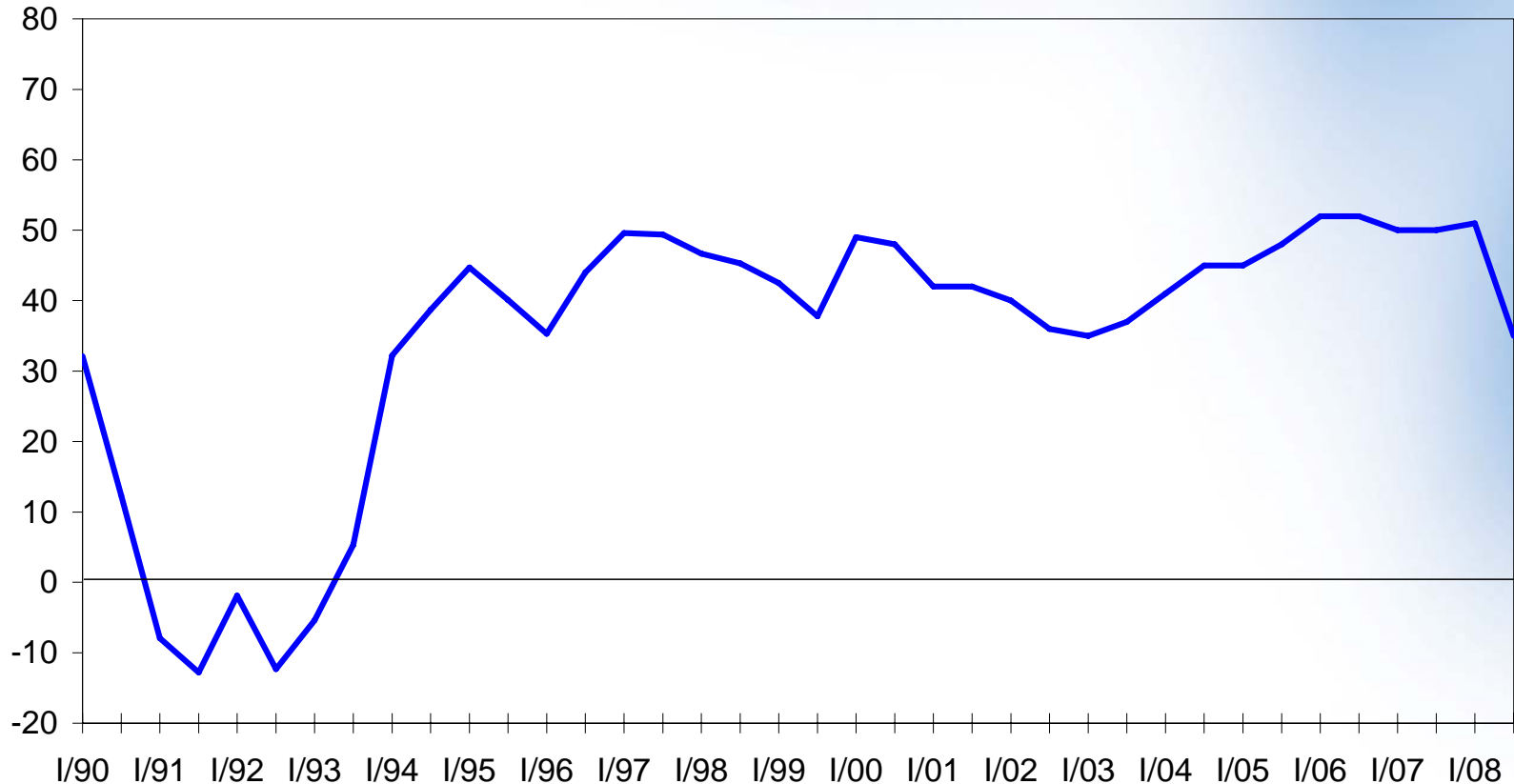
Suhdannenäkymät, saldoluku

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

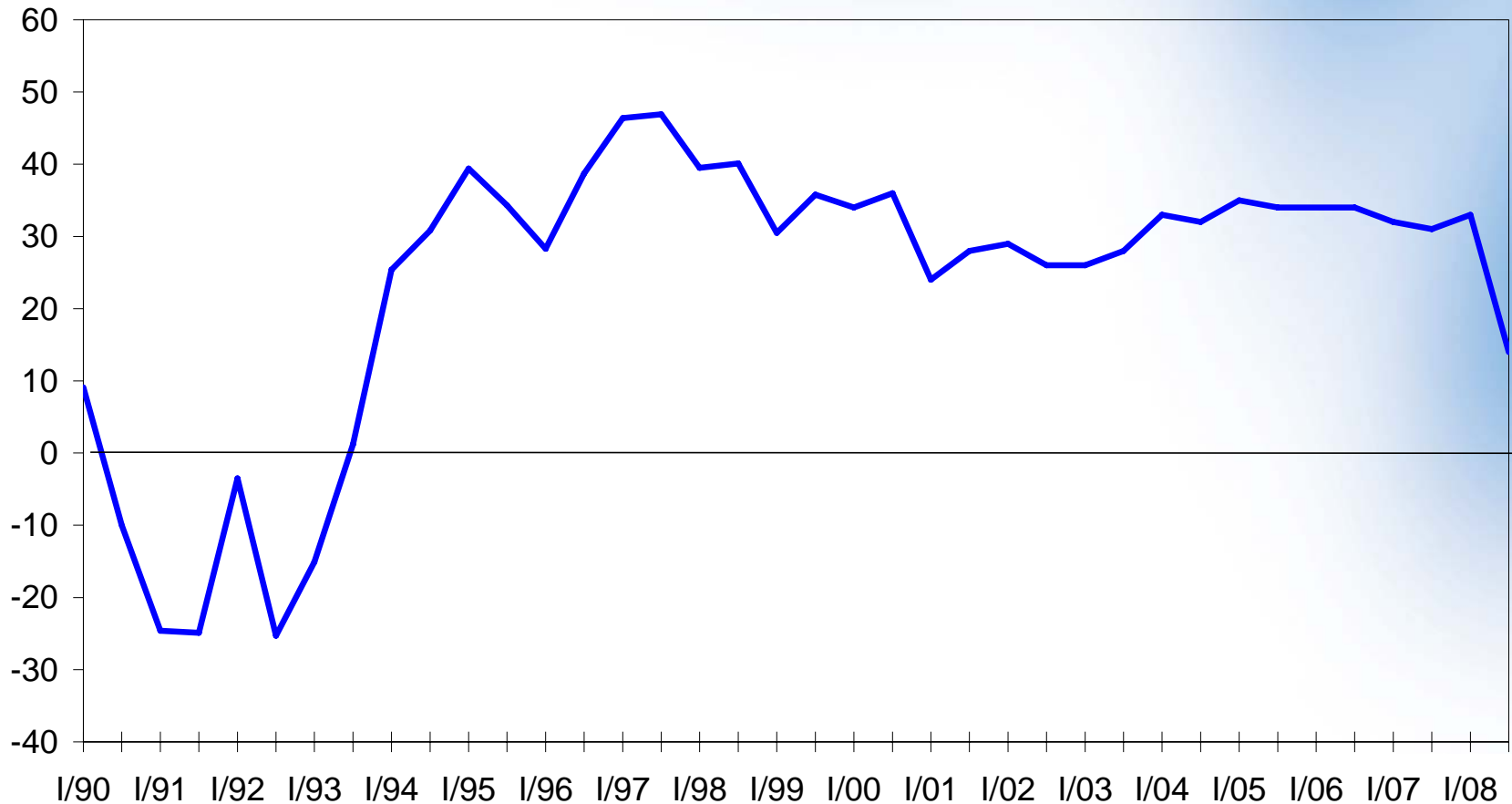
Liikevaihdon muutosodotukset, saldoluku

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, syyskuu 2008

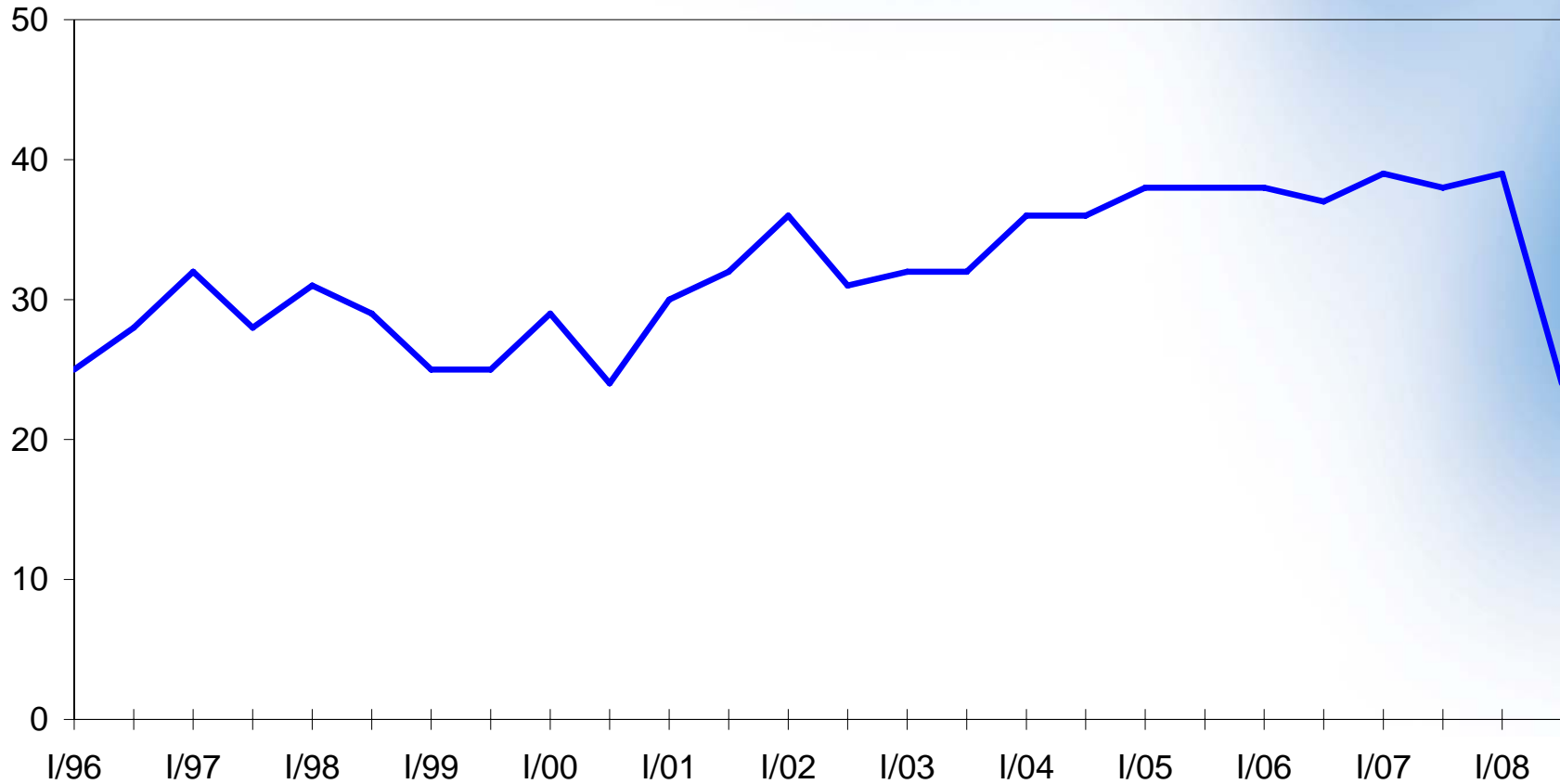
Kannattavuuden muutosodotukset, saldoluku

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

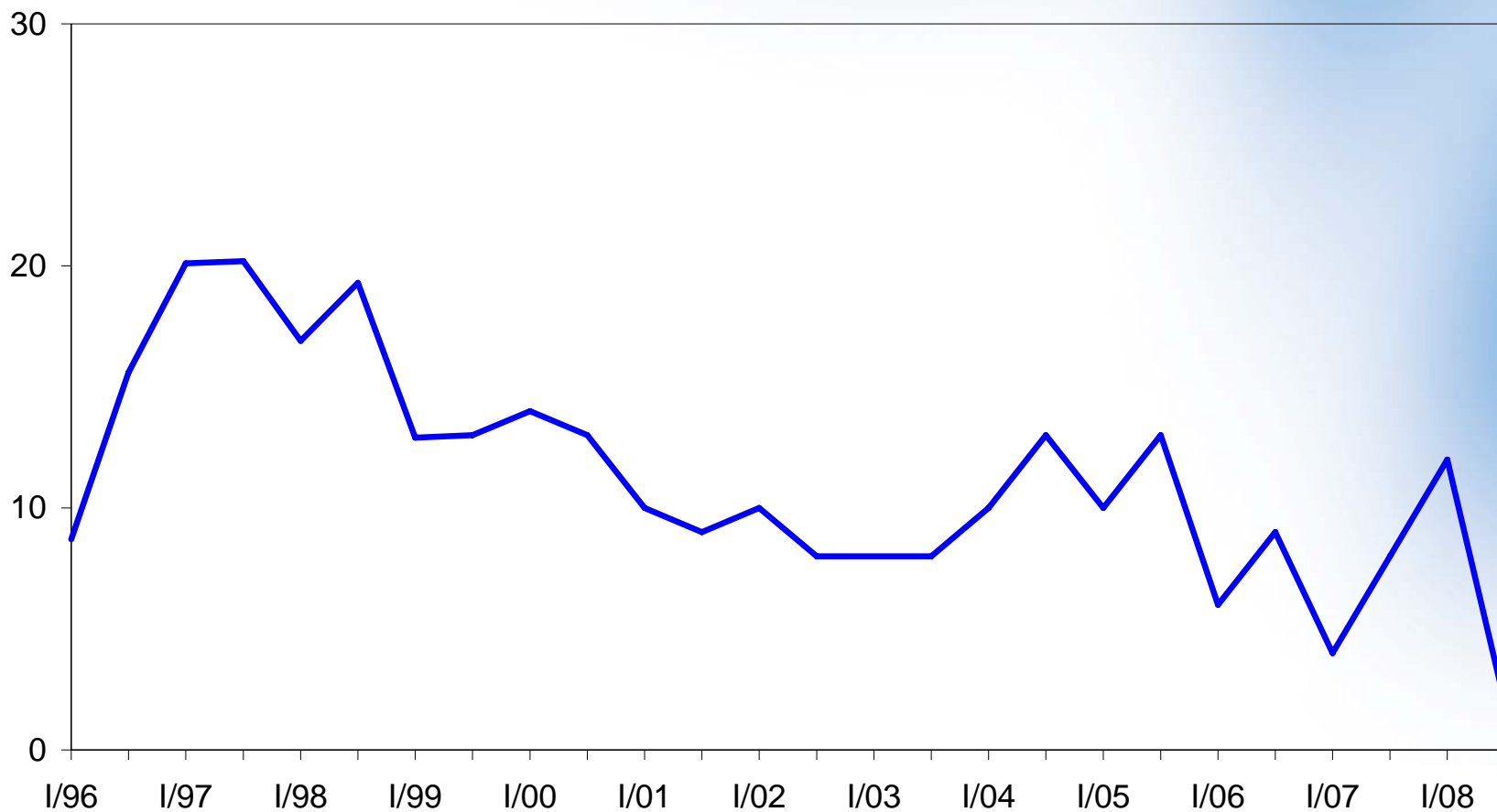
Vakavaraisuuden muutosodotukset, saldoluku

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

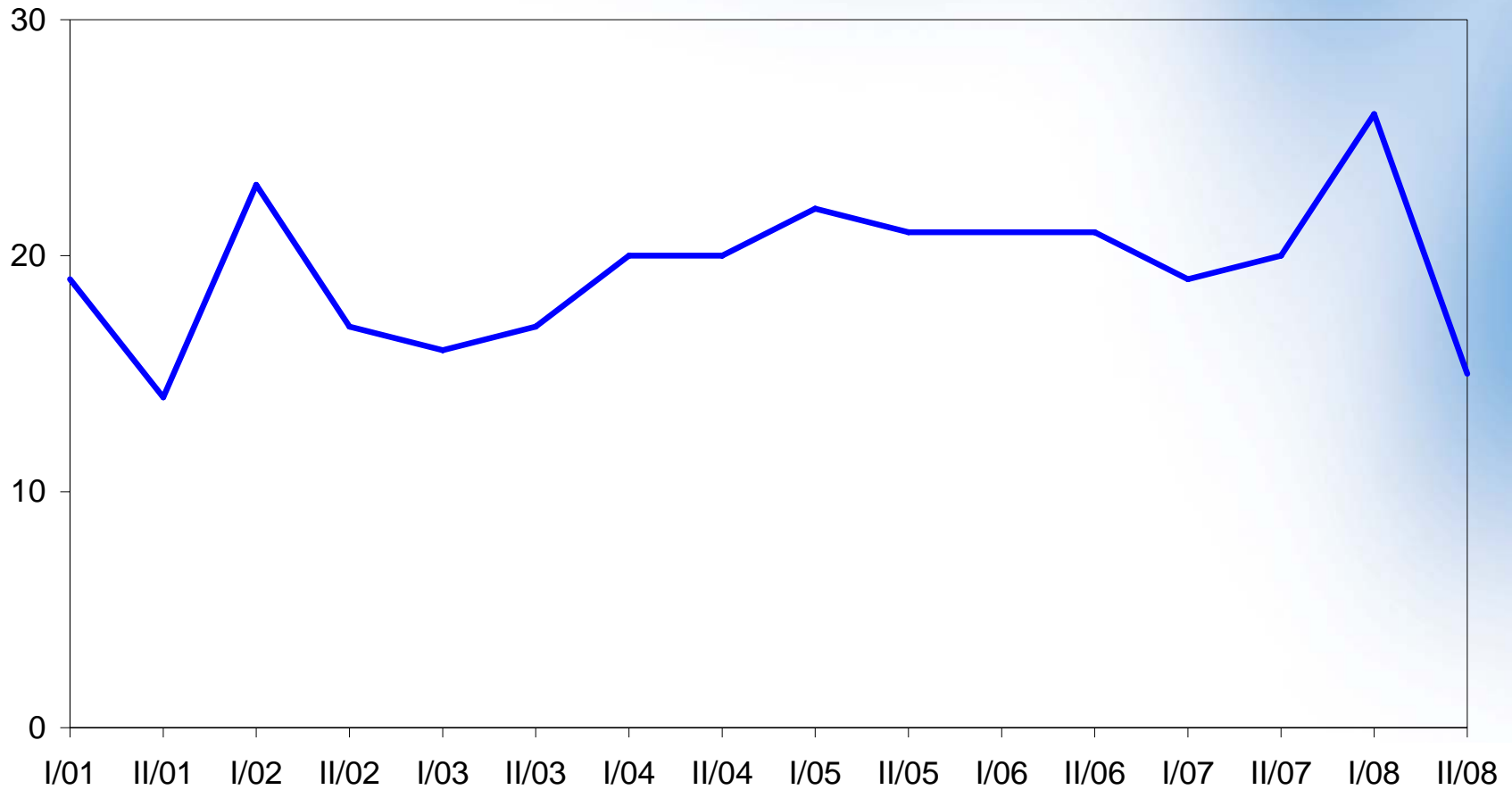
Investointien arvon muutosodotukset, saldoluku

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

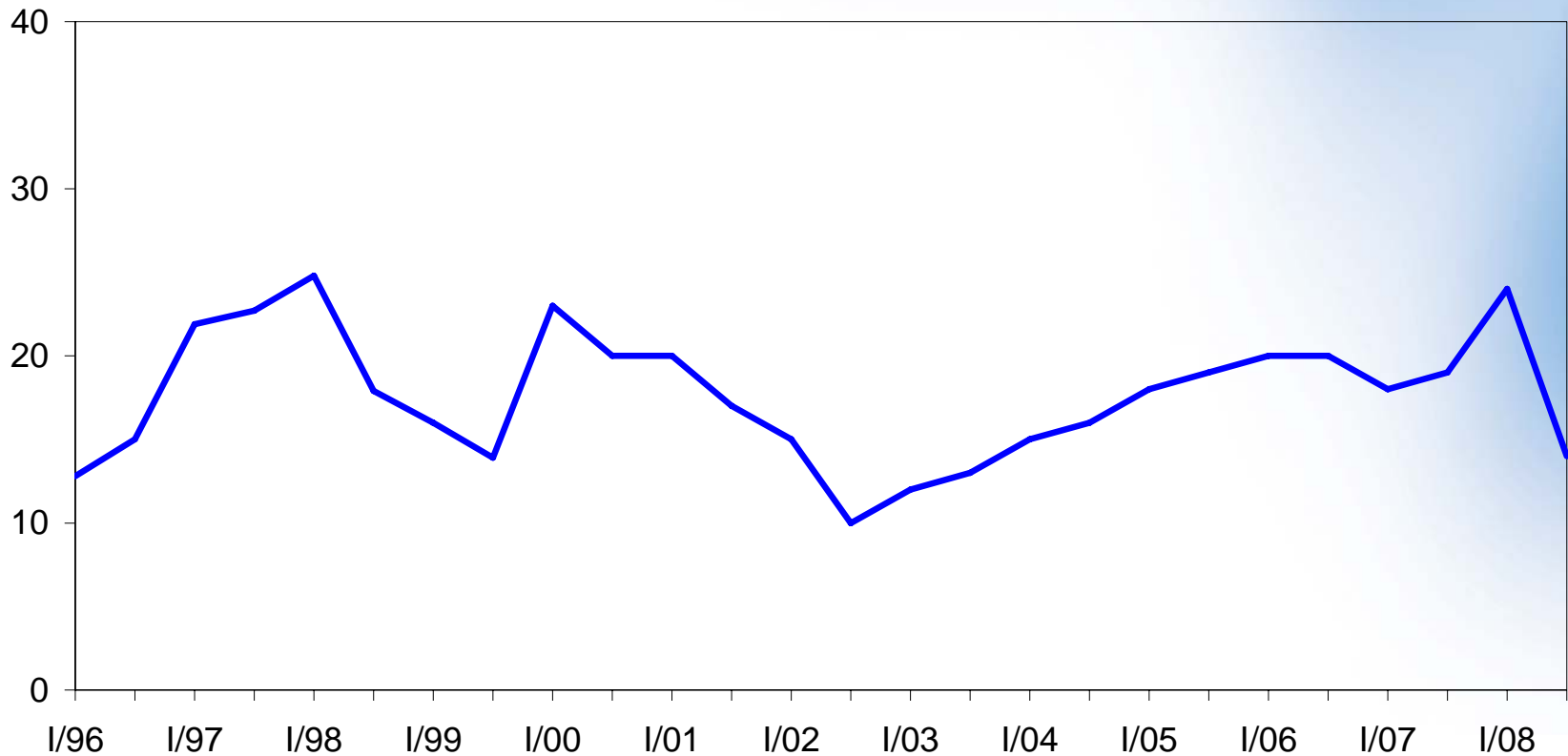
Tuotekehityksen muutosodotukset, saldoluku

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

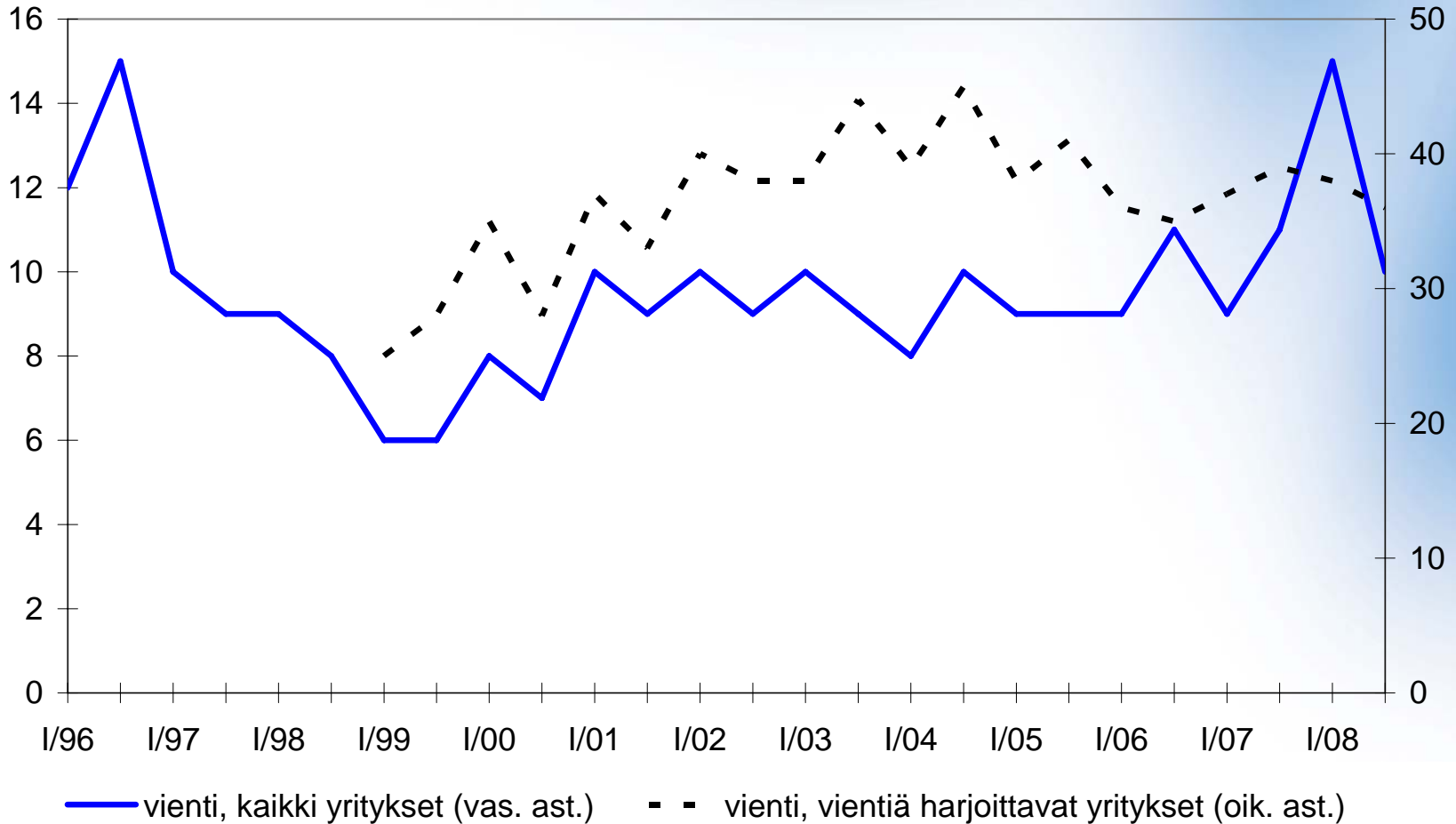
Odotukset henkilökunnan määrästä, saldoluku

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbareometri, syksy 2008

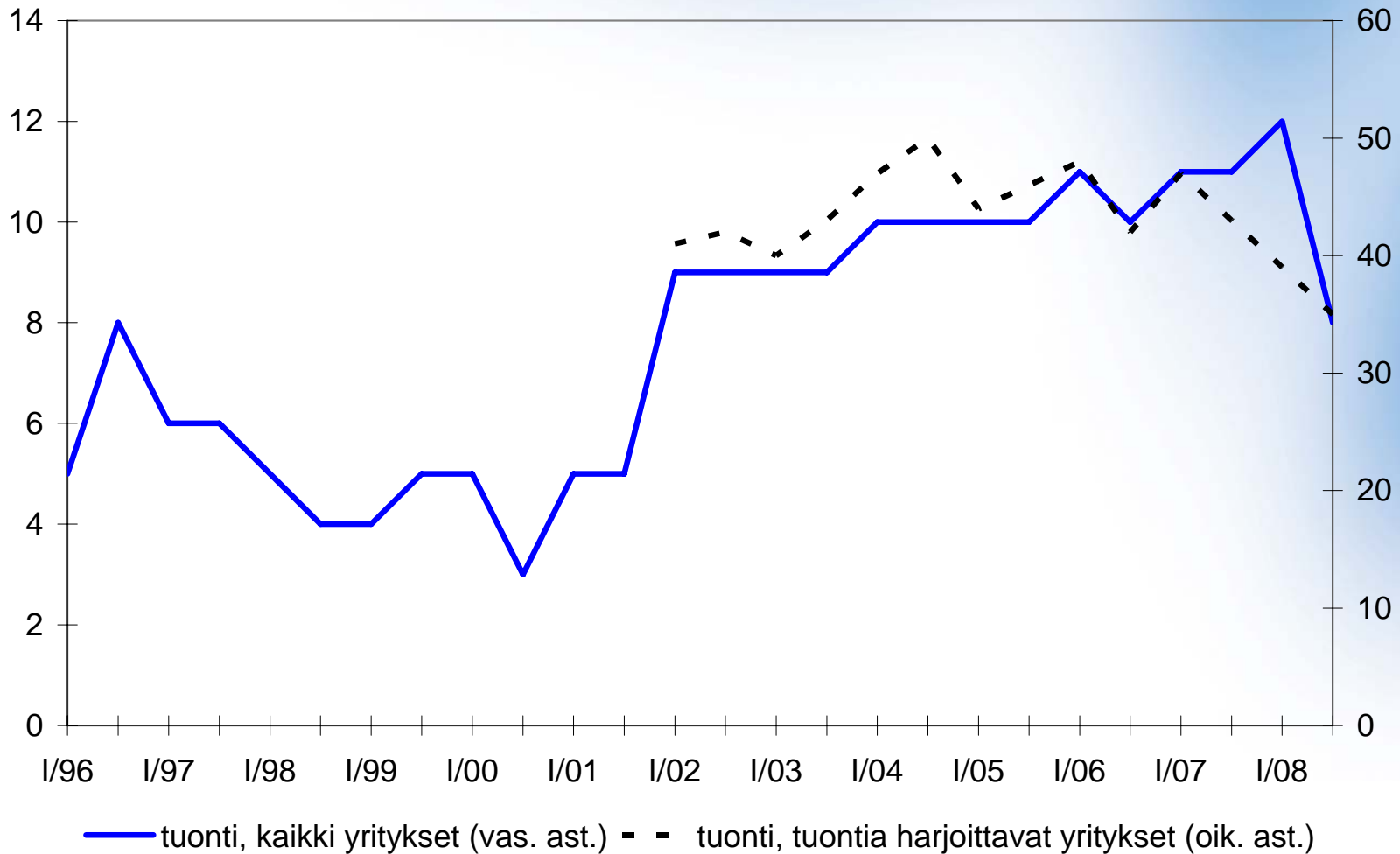
Viennin arvon muutosodotukset, saldoluku

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

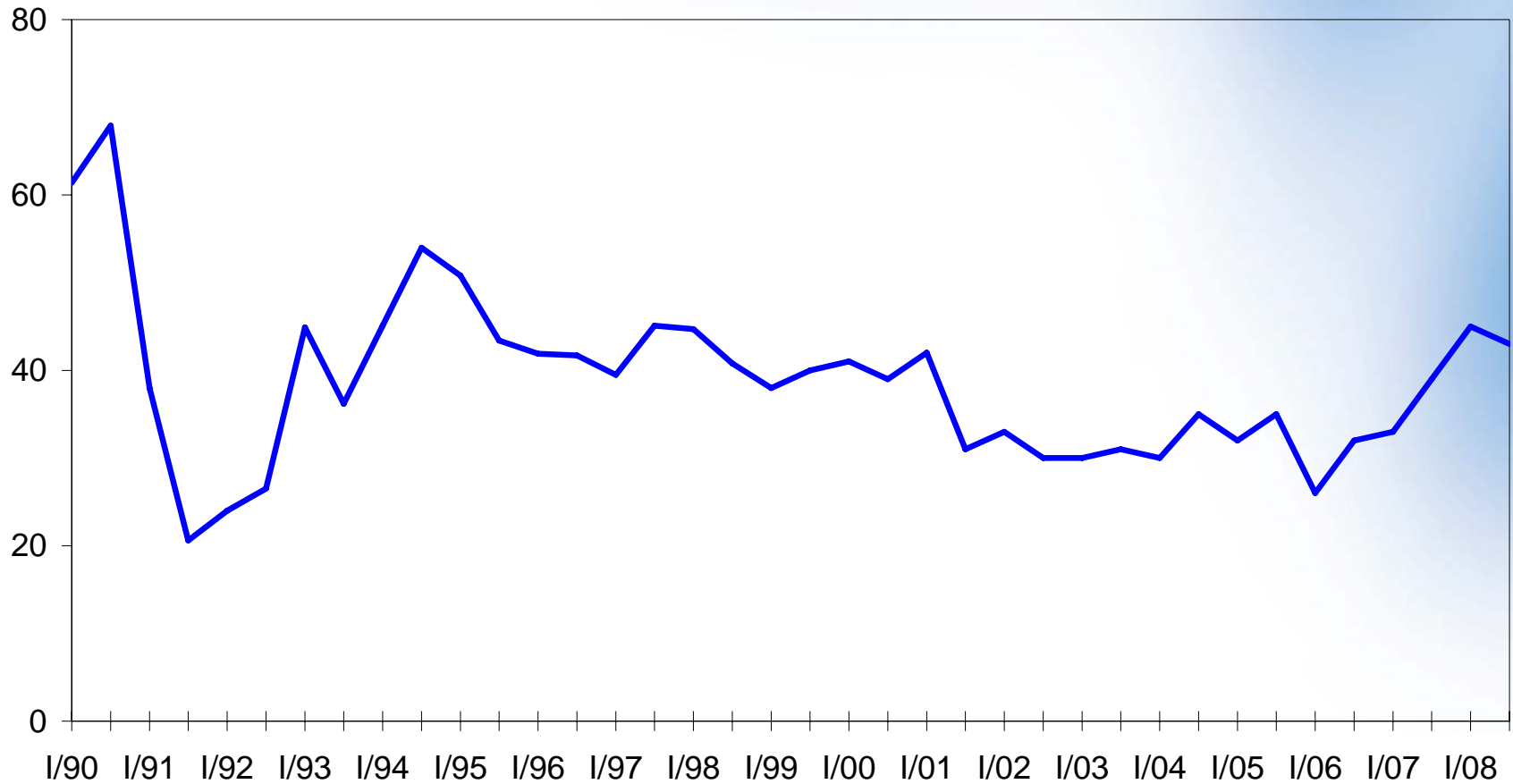
Tuonnin arvon muutosodotukset, saldoluku

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

PK-YRITYSBAROMETRI

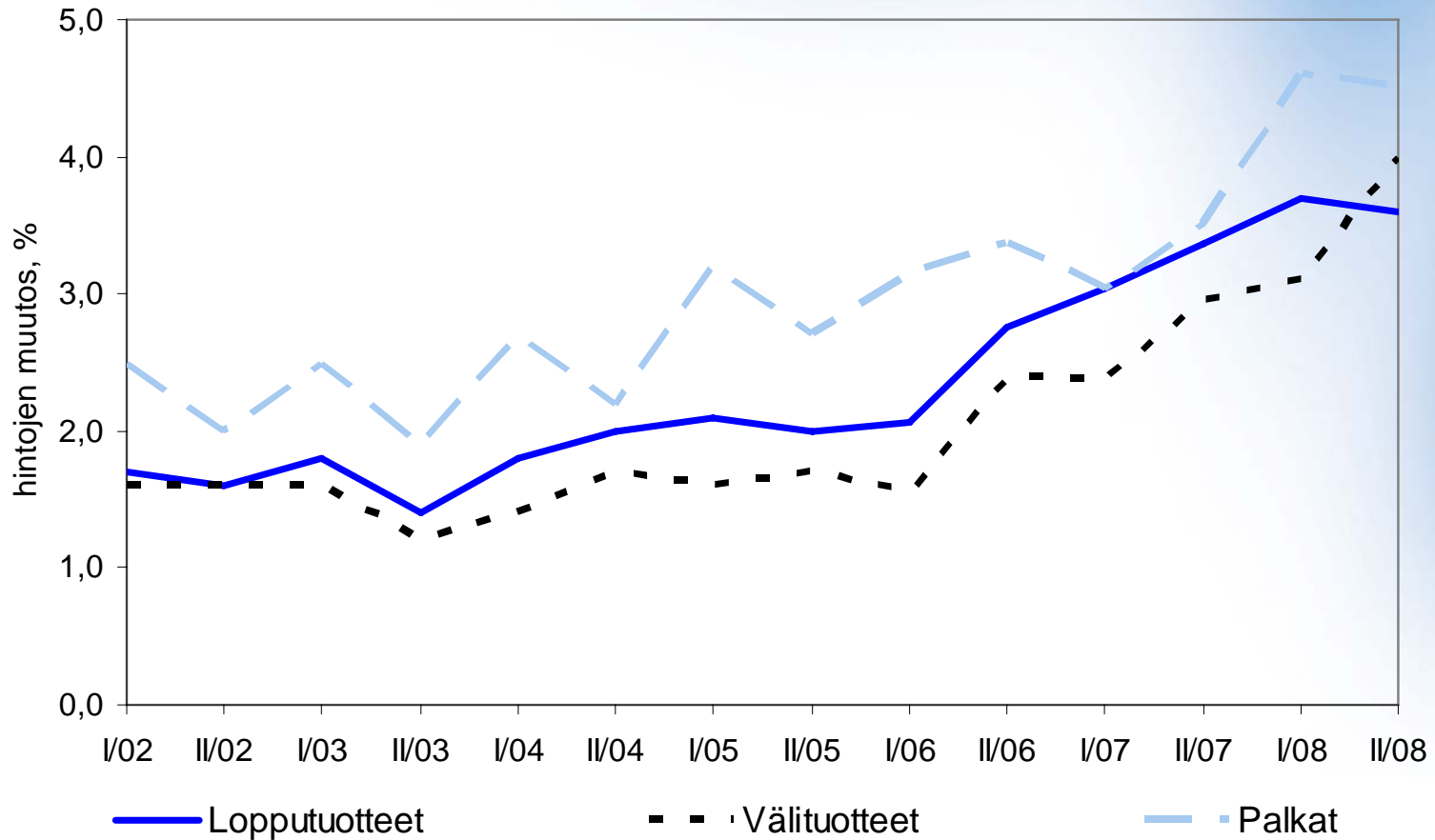
Tuotantokustannusten muutosodotukset, saldoluku

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

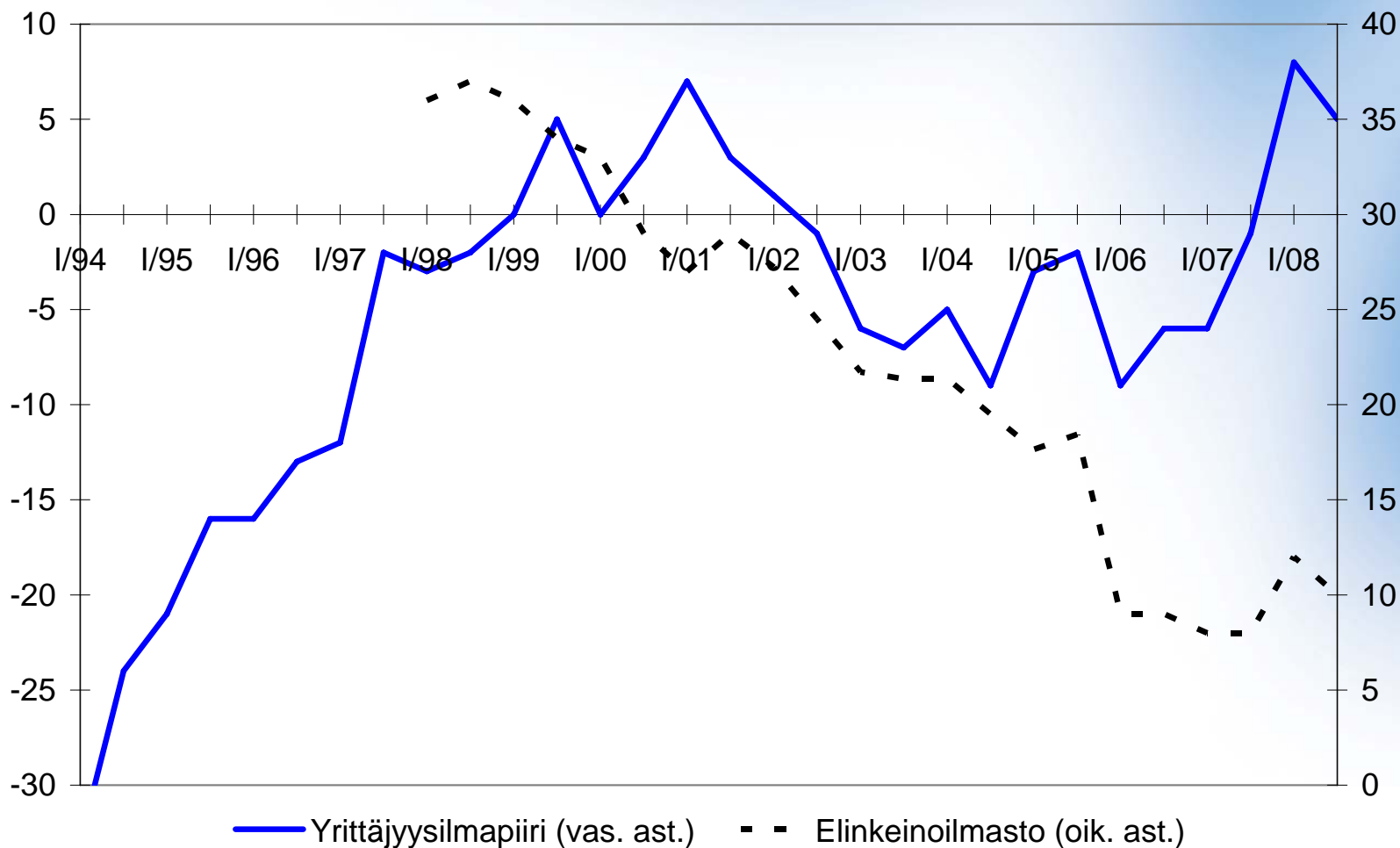
Inflaatio-odotukset, %-muutos

PK-YRITYSBAROMETRI

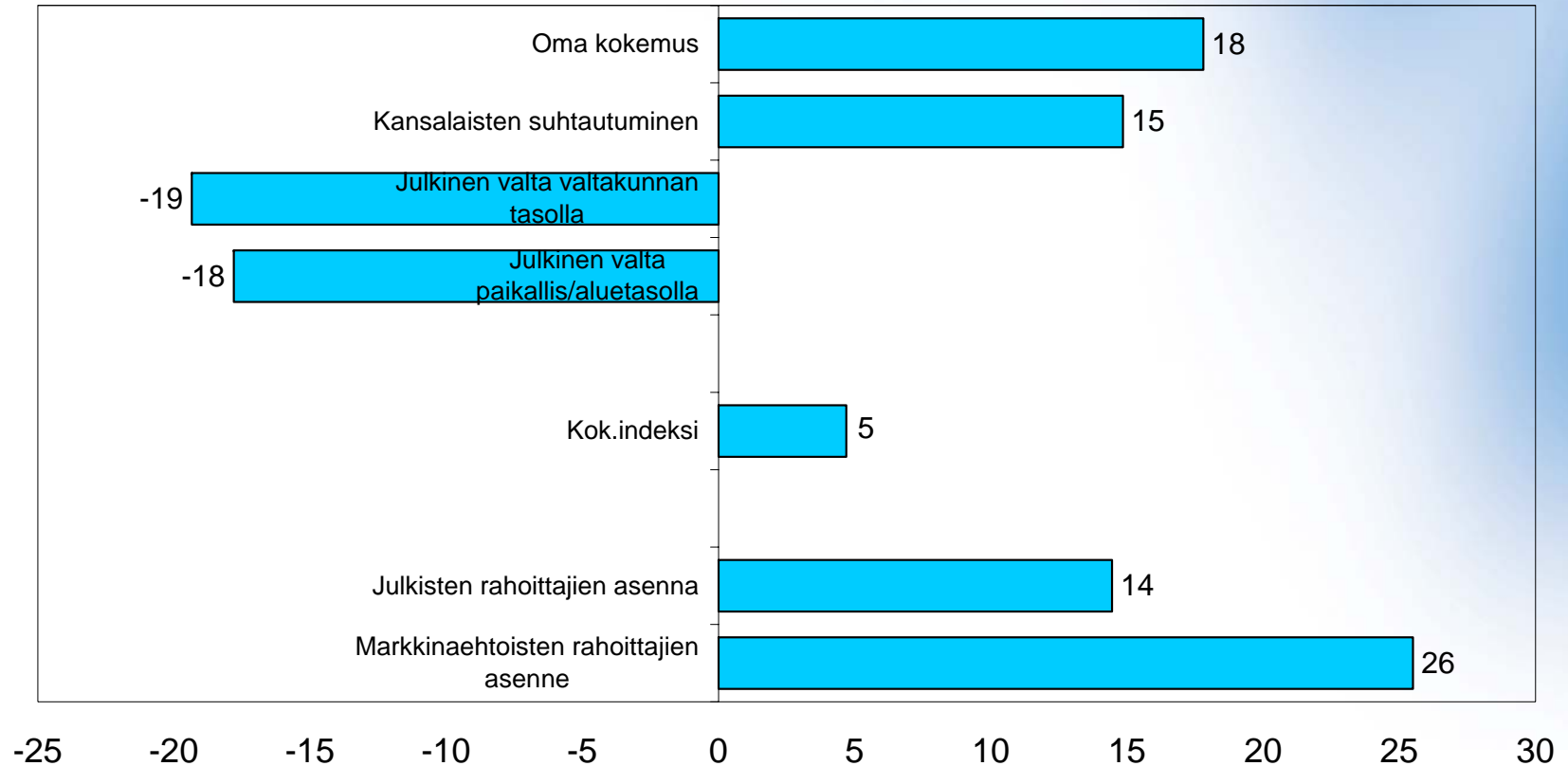
Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, syksy 2008

Yrittäjyysilmapiiri ja elinkeinoilmasto, indeksi

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

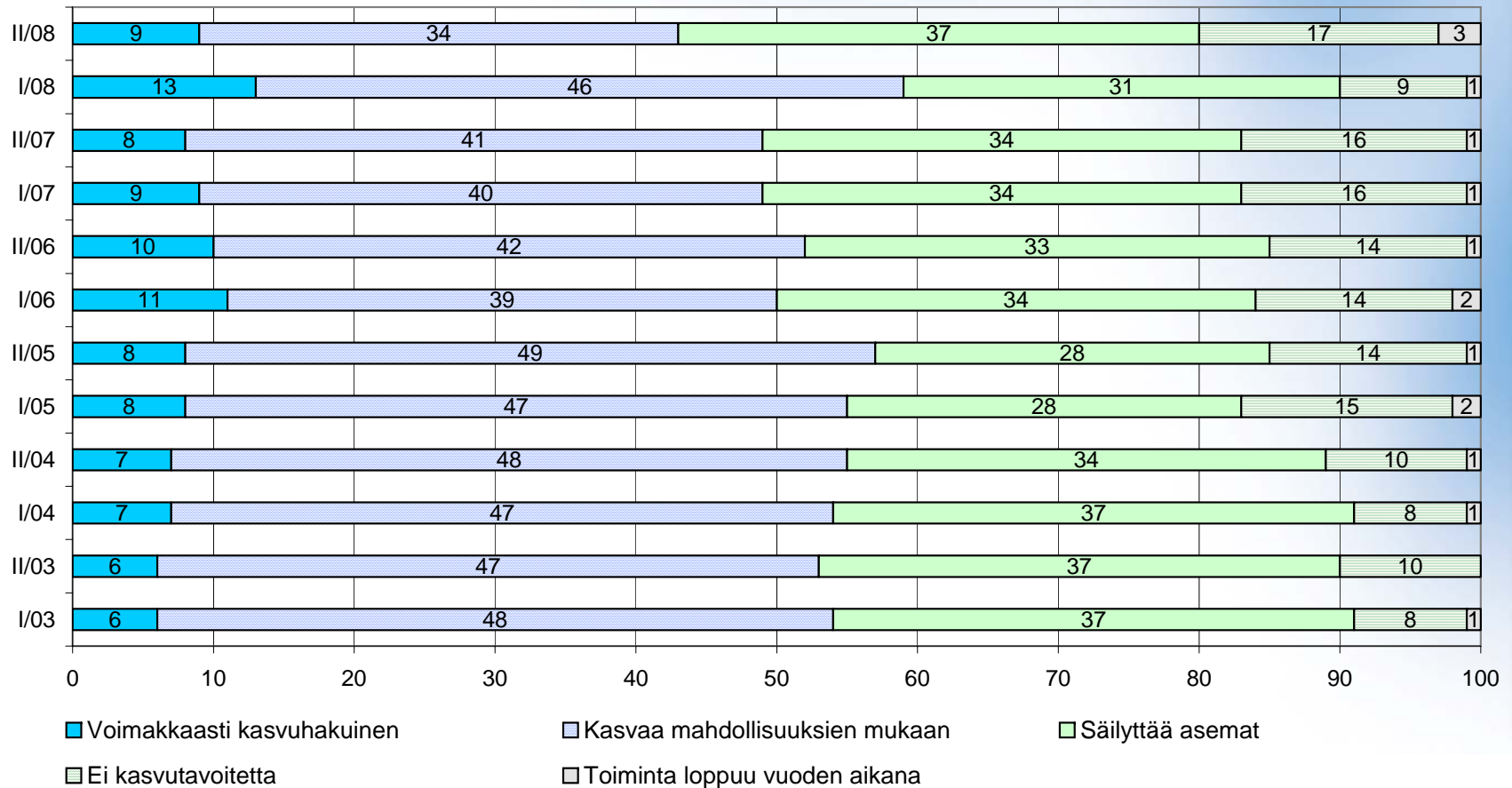
Yrittäjyysilmapiiri, indeksi

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

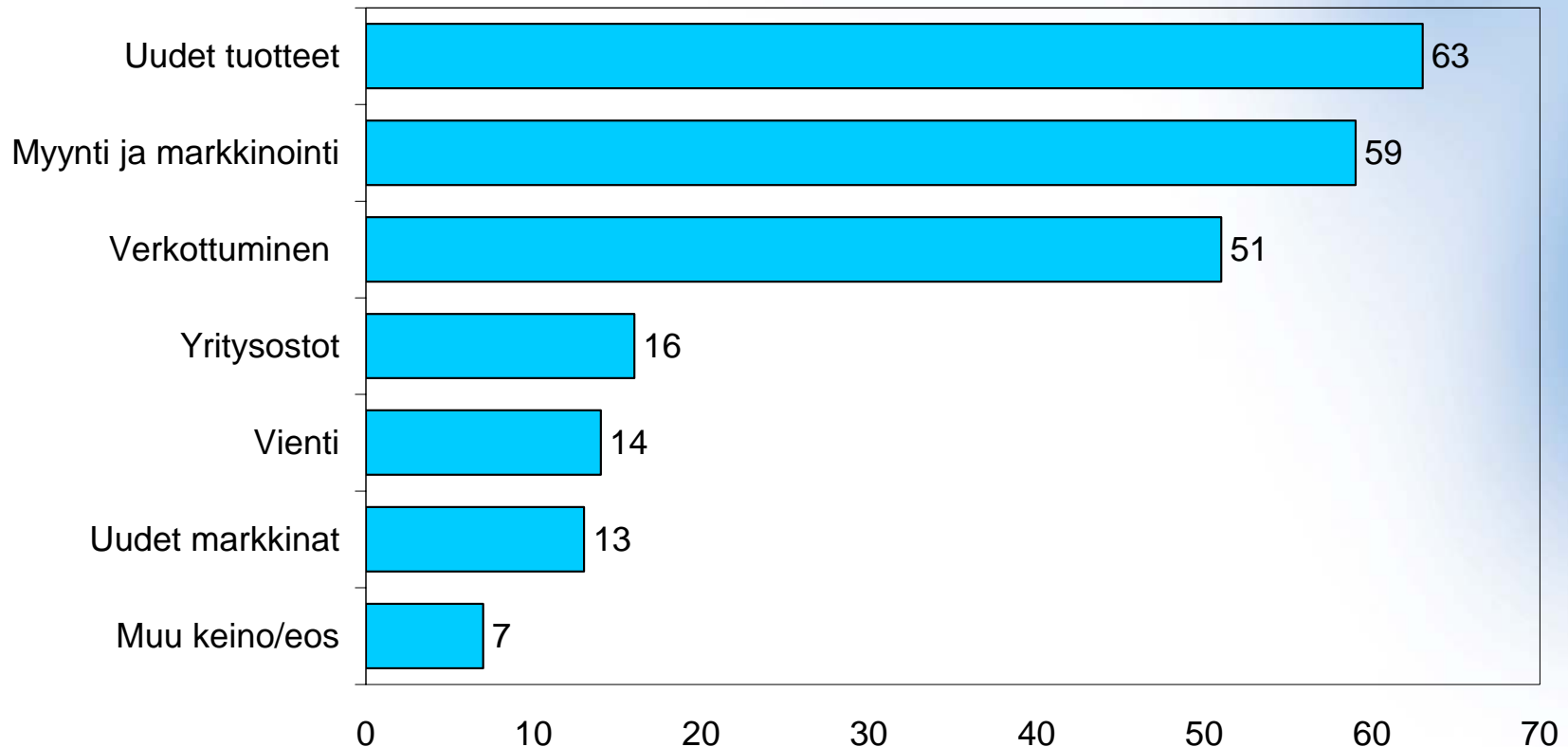
Kasvuhakuisuuden kehitys, % yrityksistä

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

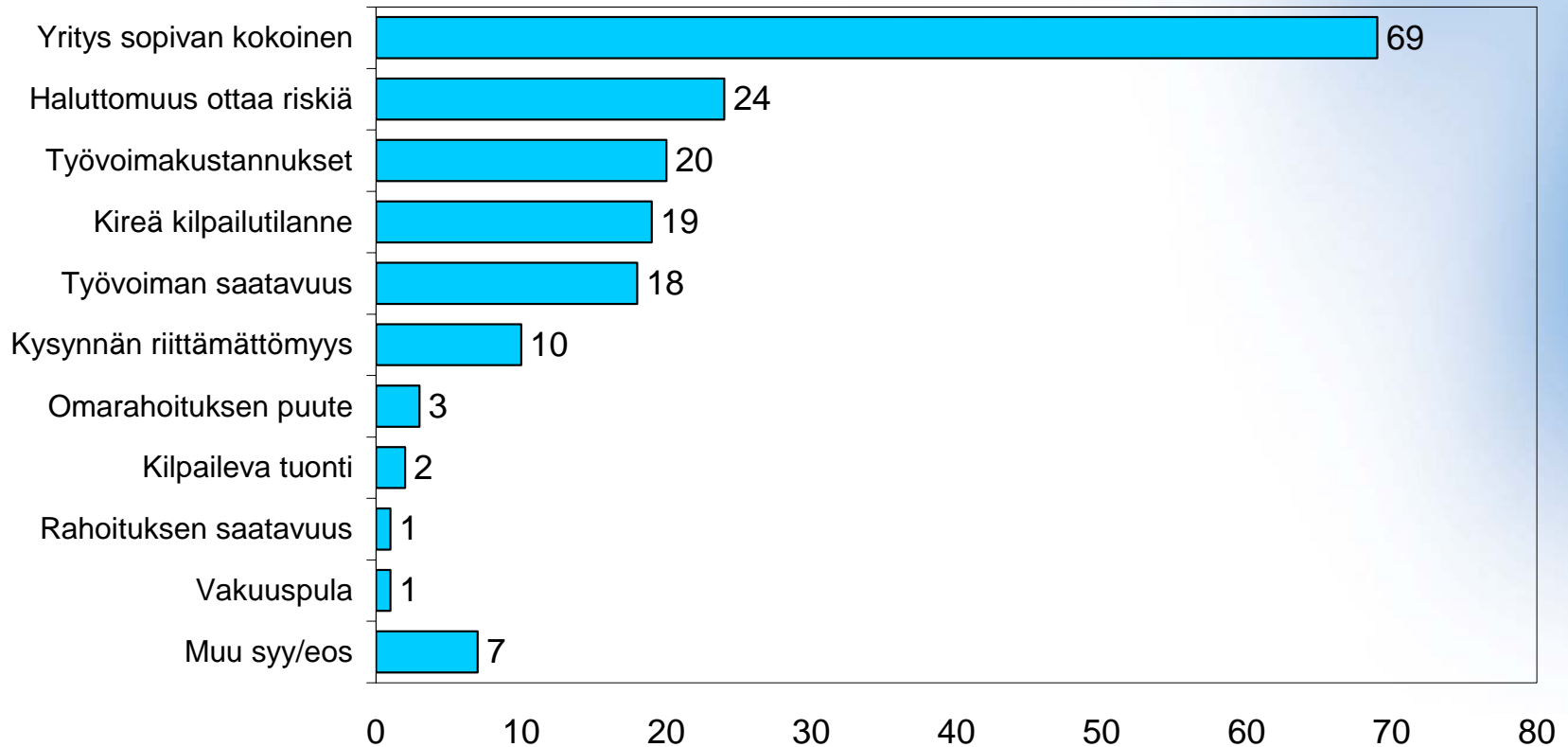
Tärkeimmät kasvukeinot, % kasvuhakuisista

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Kasvun esteet/kasvuhaluttomuuden syyt, % kasvuhaluttomista

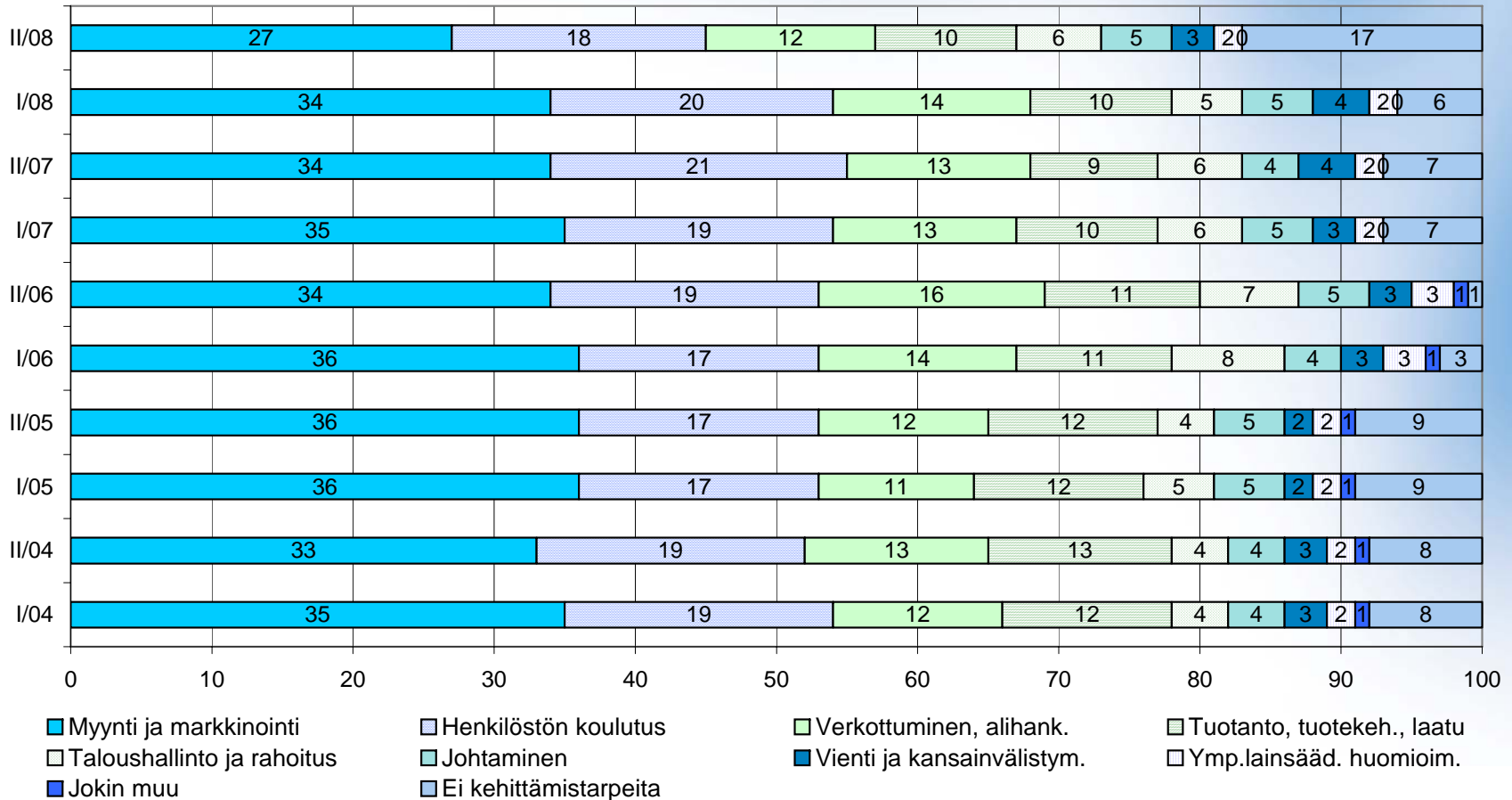

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

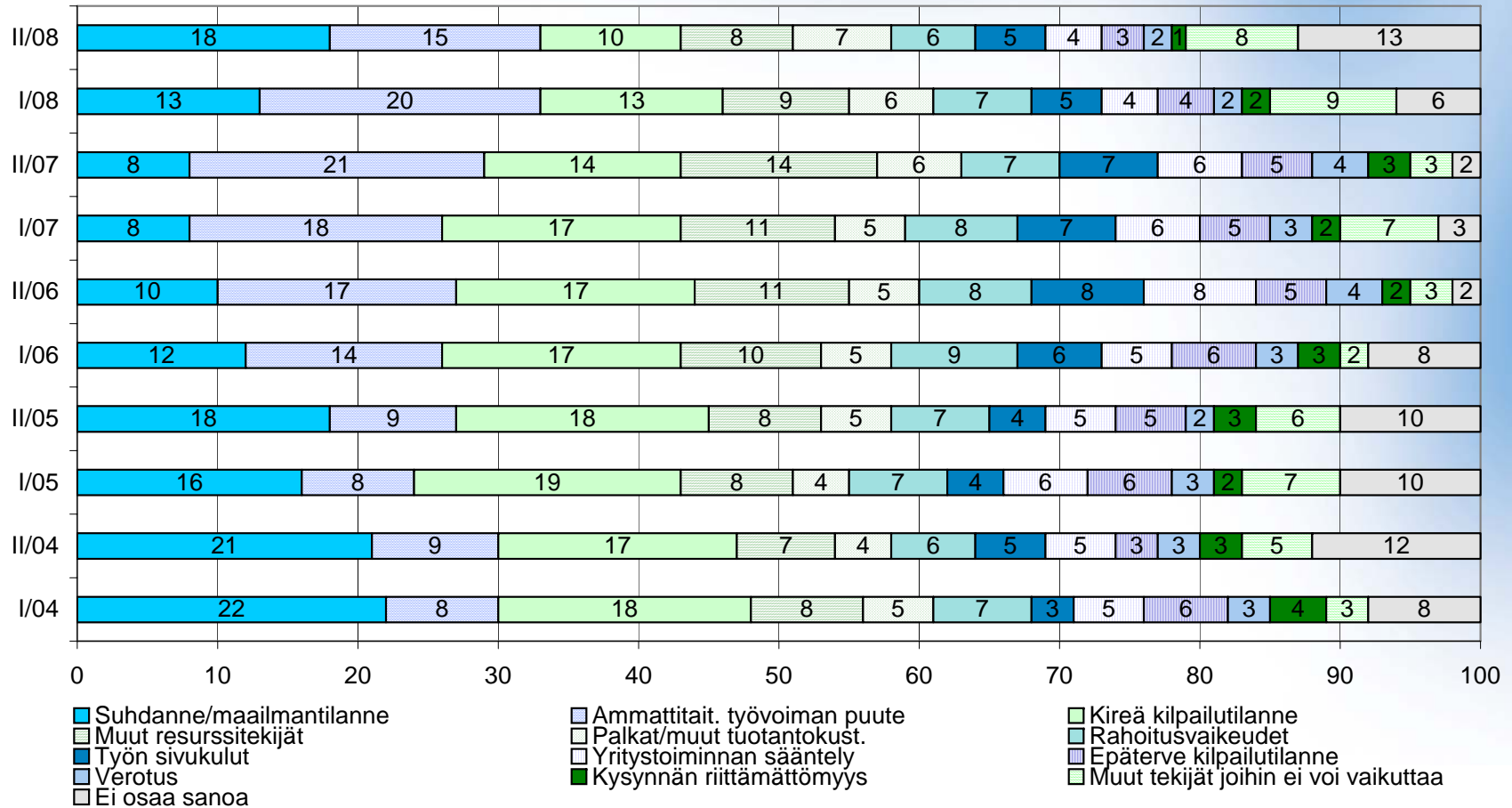
Yritysten tärkein kehittämistarve, % yrityksistä

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Yritysten kehittämisen pahin este, % yrityksistä

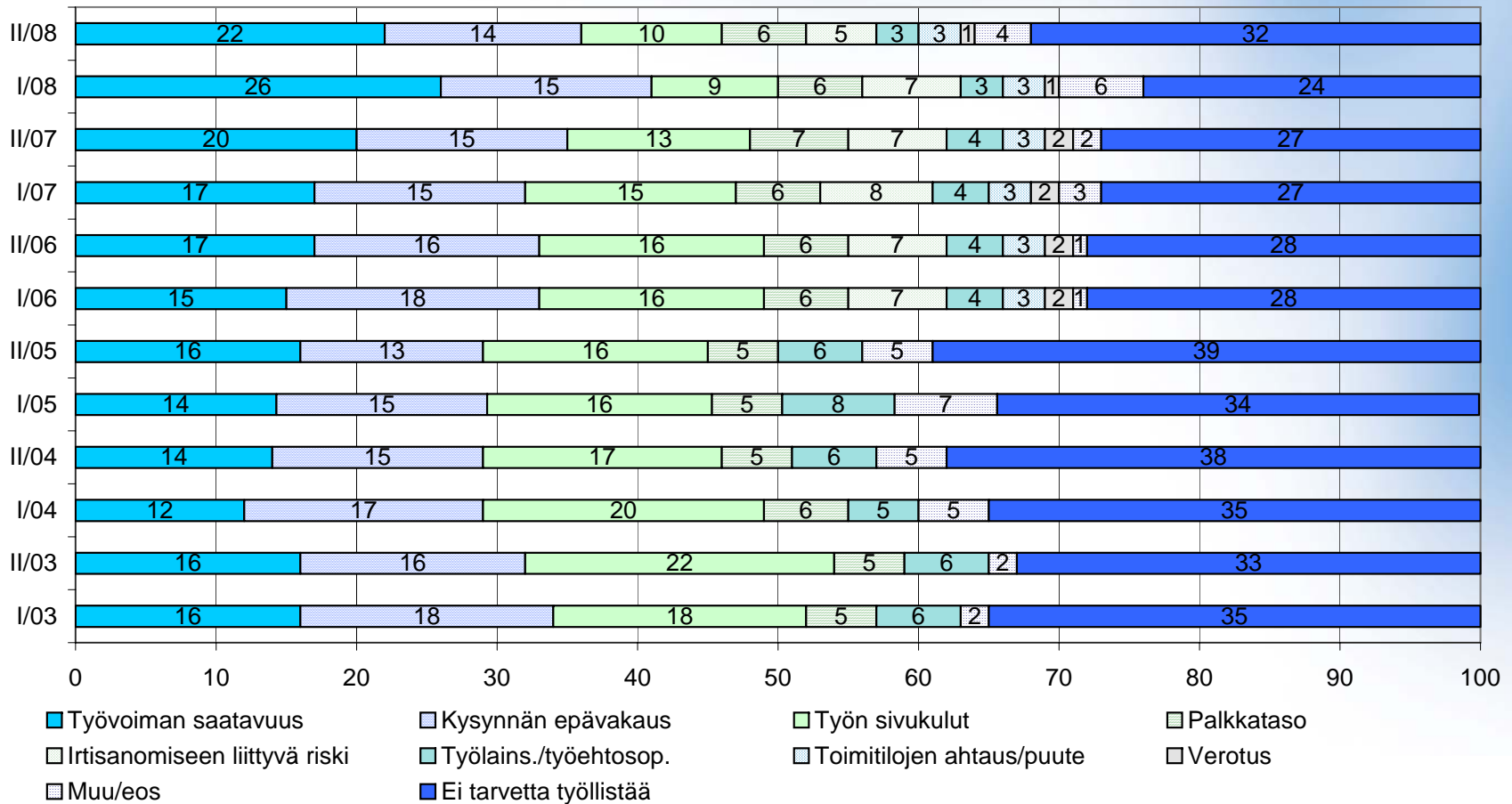

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Työllistämisen pahin este, % yrityksistä

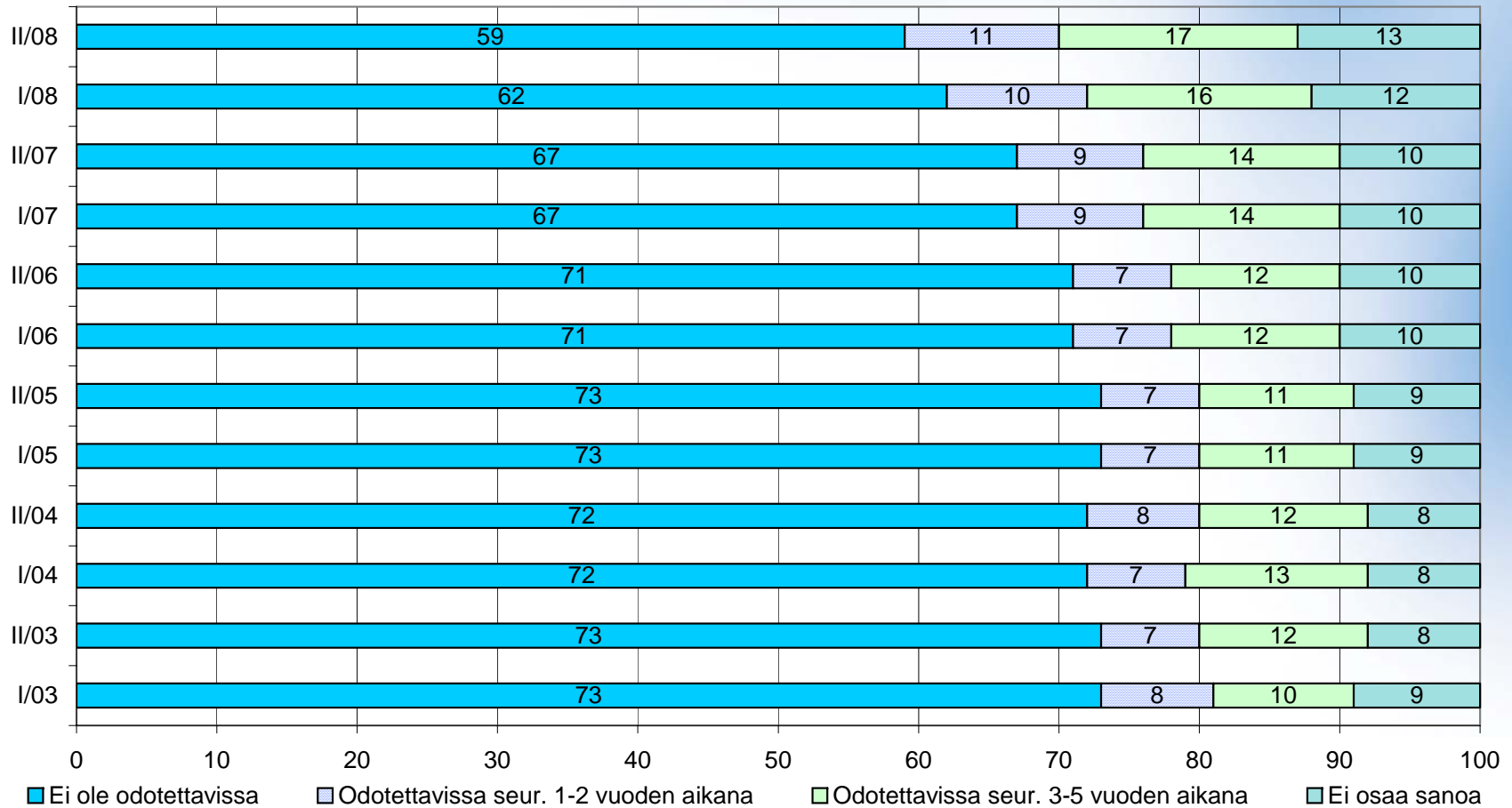
PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

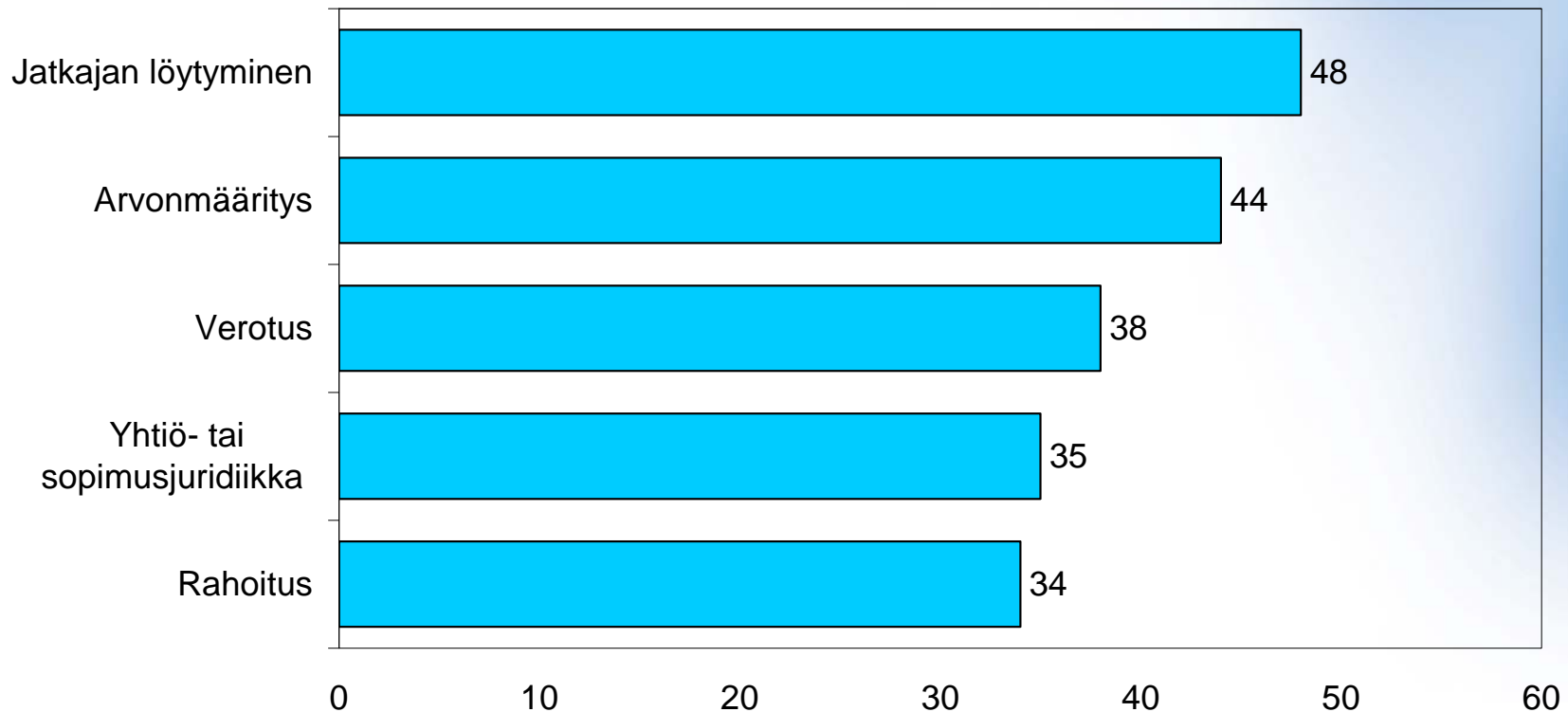
Sukupolven- tai omistajanvaihdos odotettavissa seuraavan 5 vuoden aikana, % yrityksistä

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

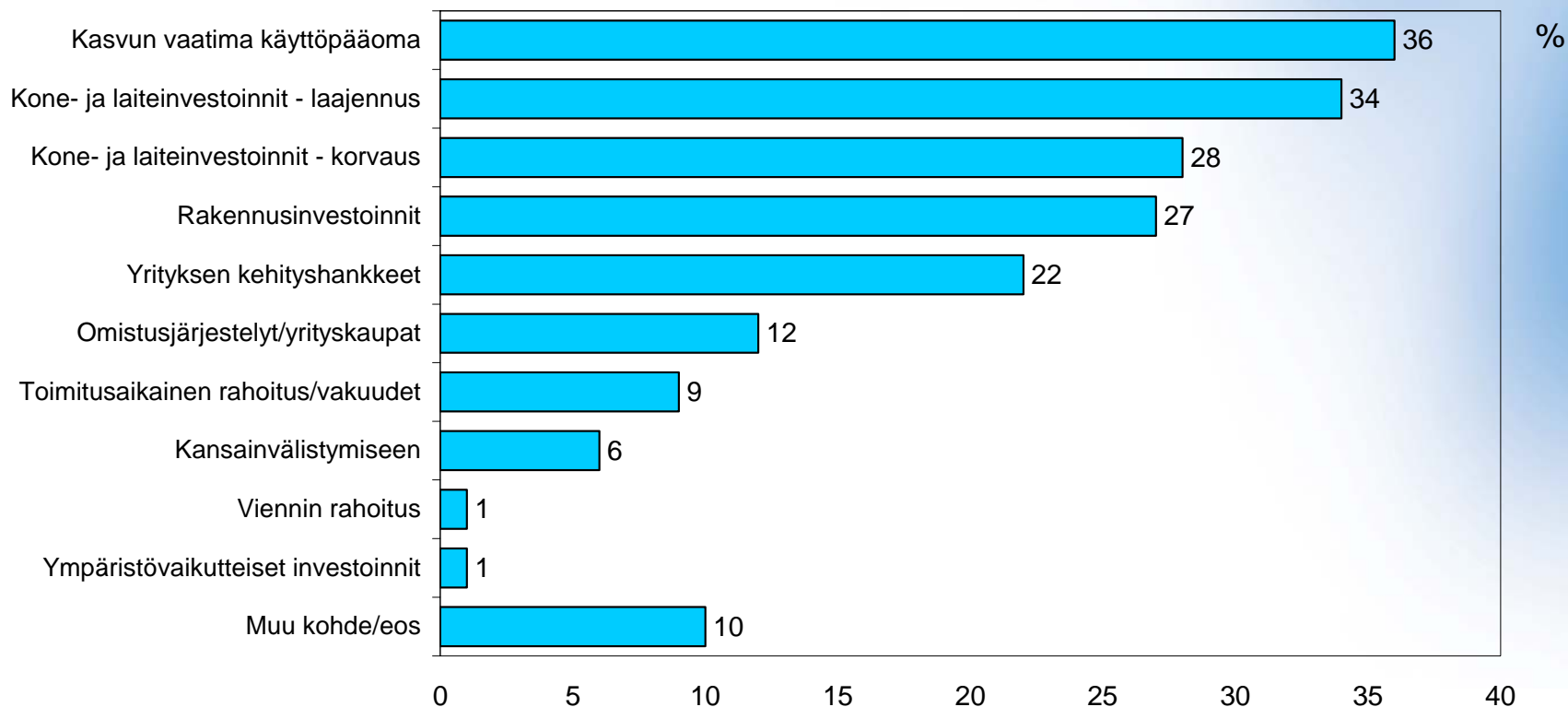
Odottavissa olevat ongelmat sukupolven- tai omistajanvaihdoksessa, % vaihdosta suunnittelevista

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

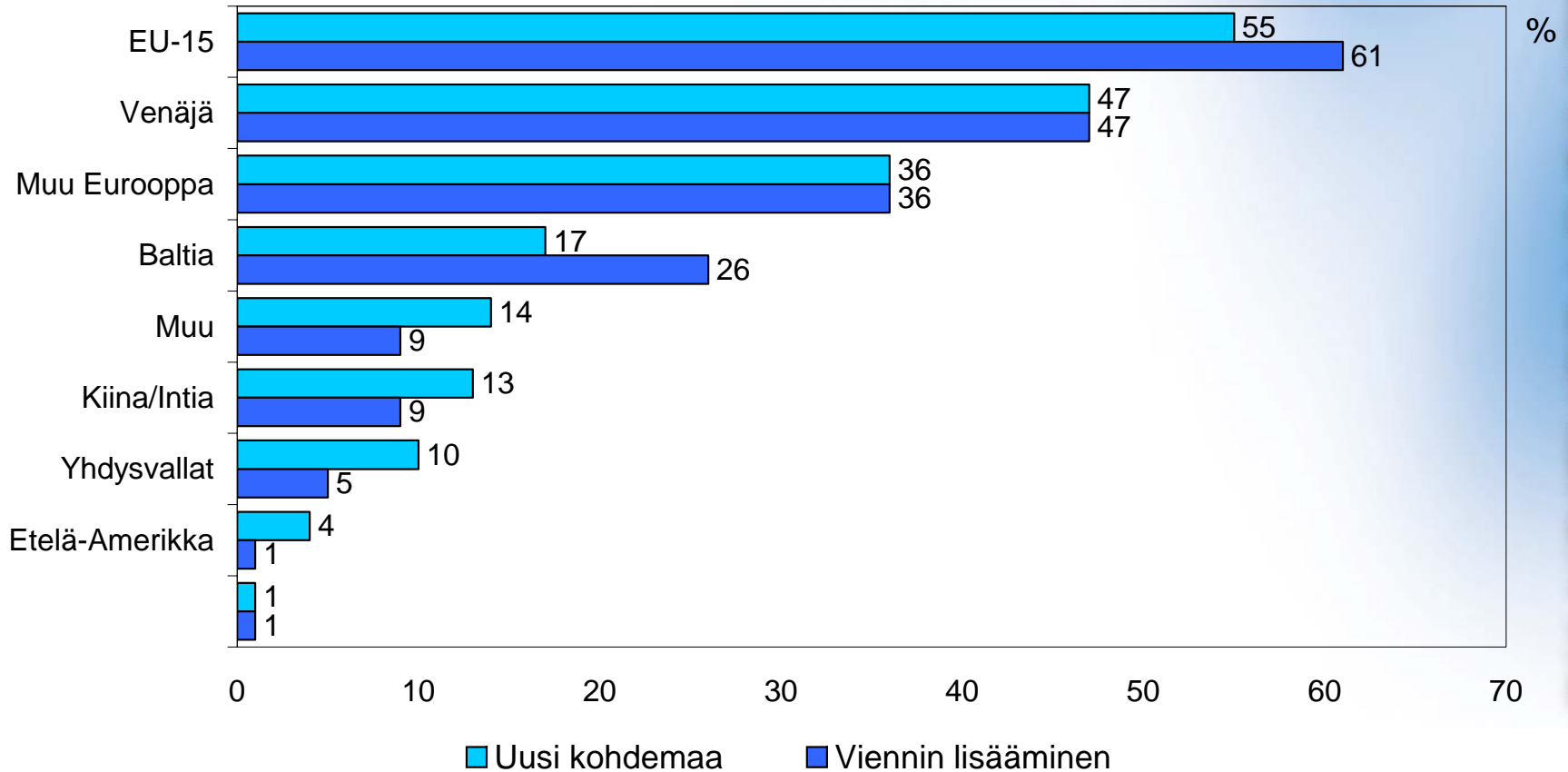
Ulkoisen rahoituksen käyttötarkoitukset, % ulkoista rahoitusta harkitsevista yrityksistä

PK-YRITYSBAROMETRI

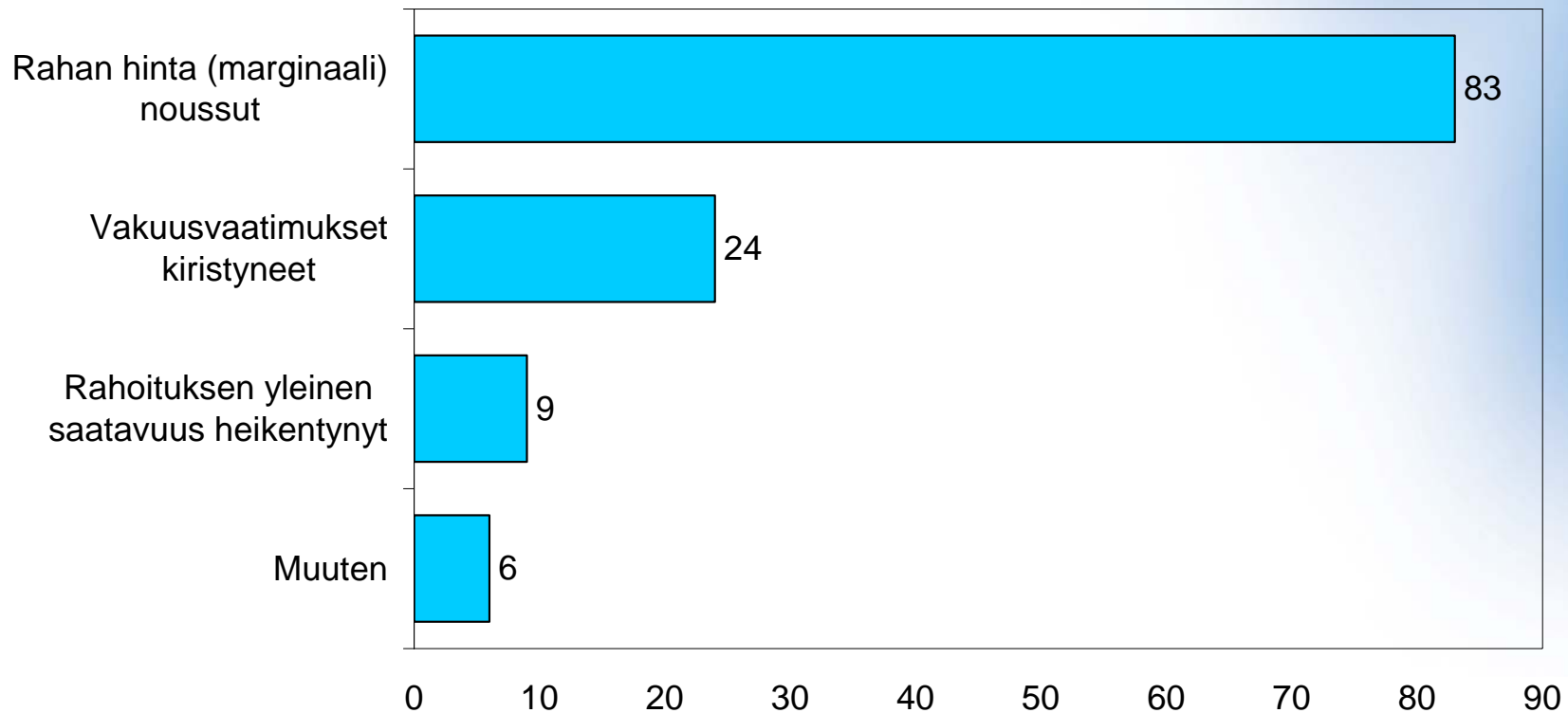
Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Kansainvälistymisen kohdemaat, % kasvuhakuisista ja kansainvälistyvistä

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

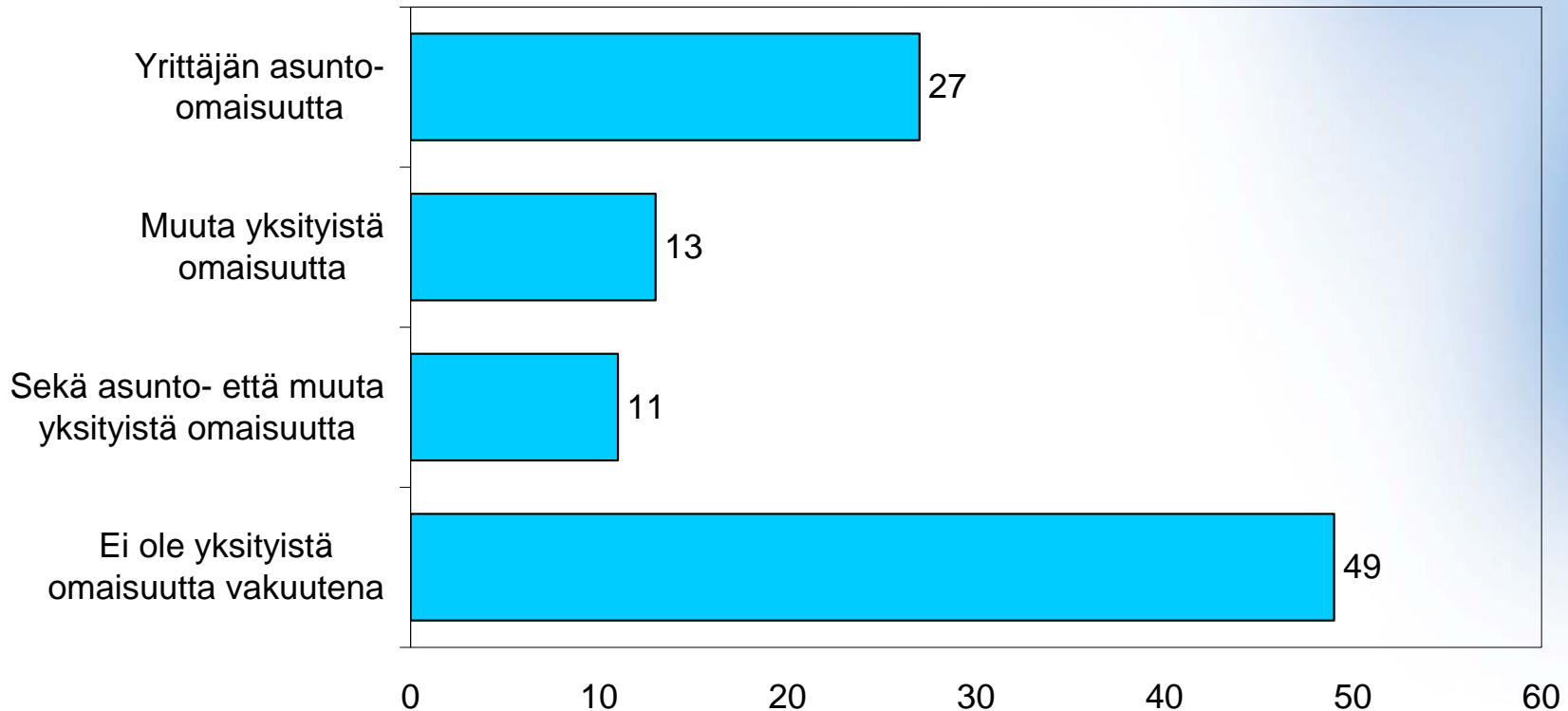
Kv. rahoitusmarkkinoiden muutosten näkyminen rahoituksessa, % lainaa ottaneista ja muutoksia havainneista yrityksistä

PK-YRITYSBAROMETRI %

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

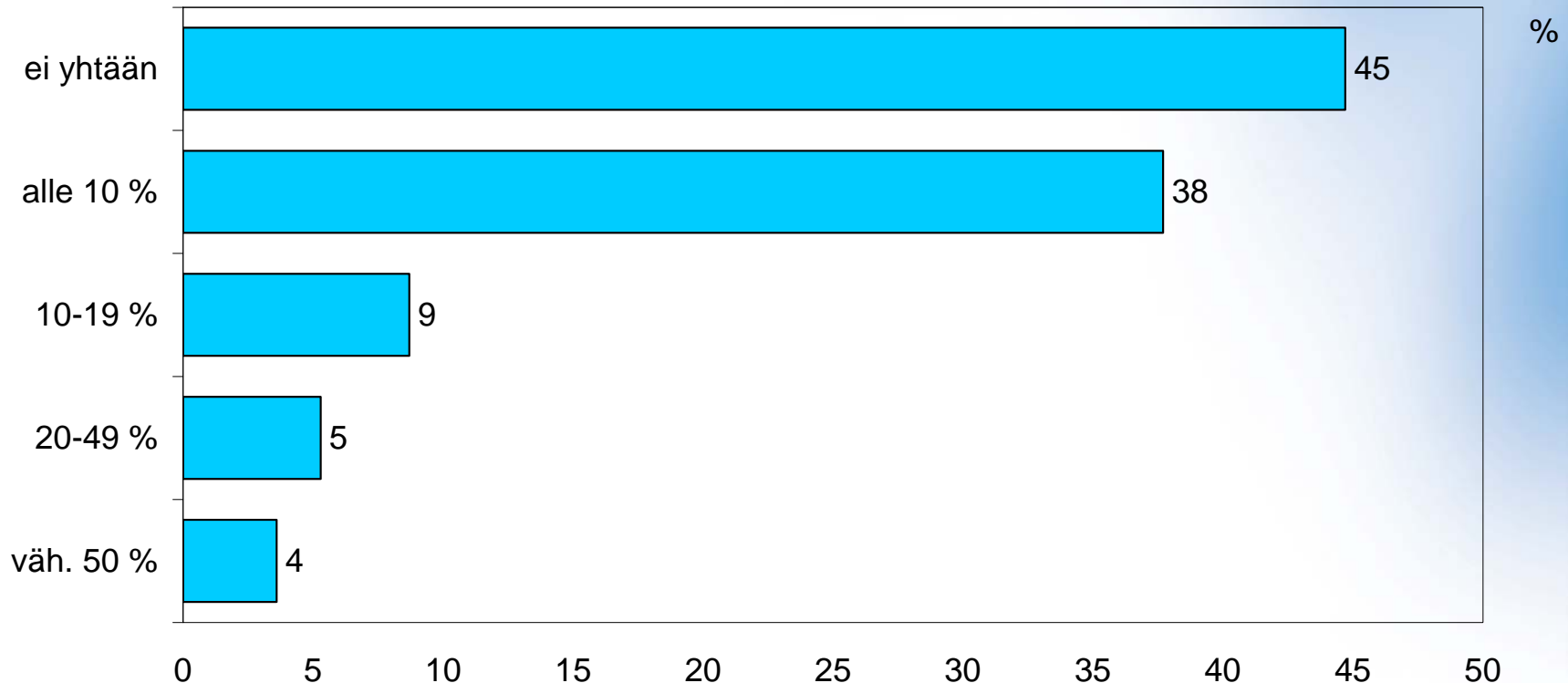
Yksityistä omaisuutta lainan vakuutena, % lainaa ottaneista yrityksistä

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

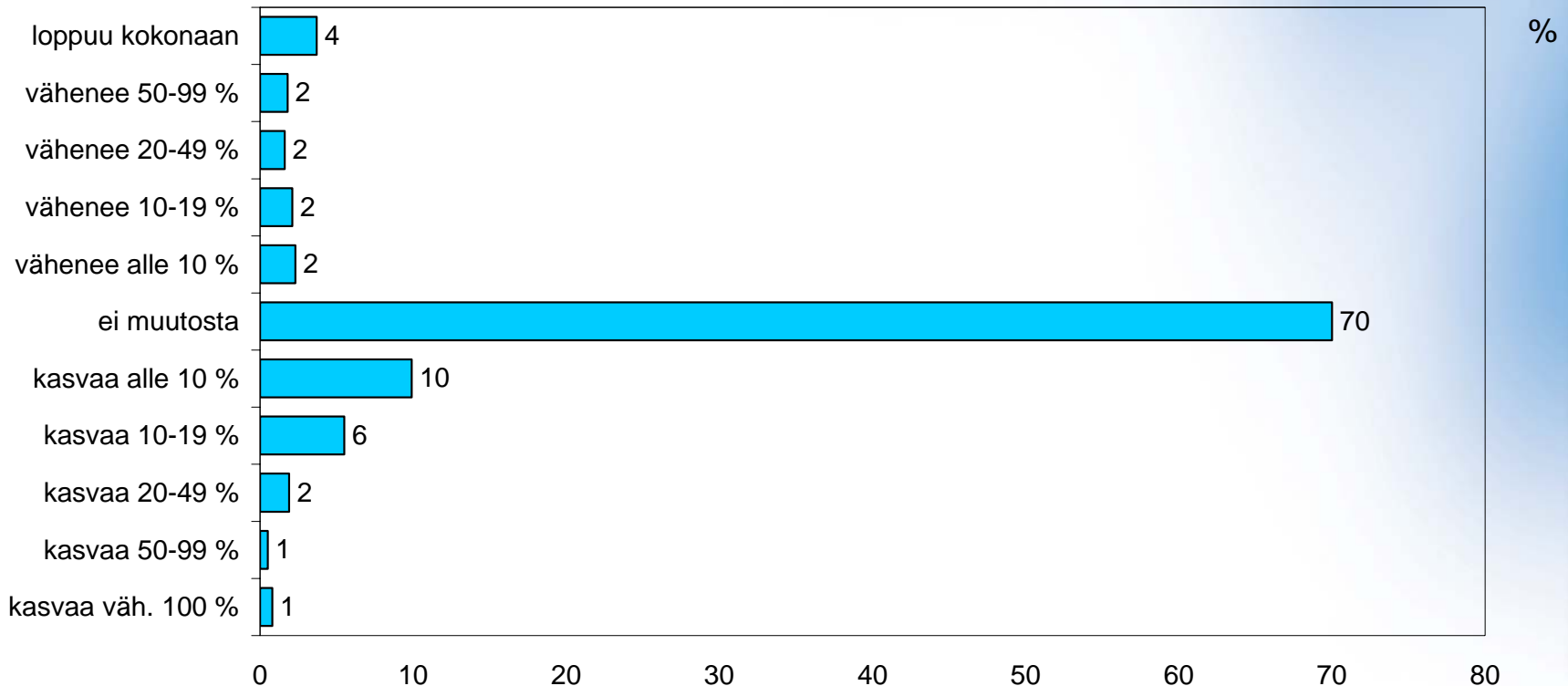
Kunnille myynnin osuus liikevaihdosta, % pk-yrityksistä

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Kunnille myynnin muutos seur. 5 vuoden aikana, % pk-yrityksistä

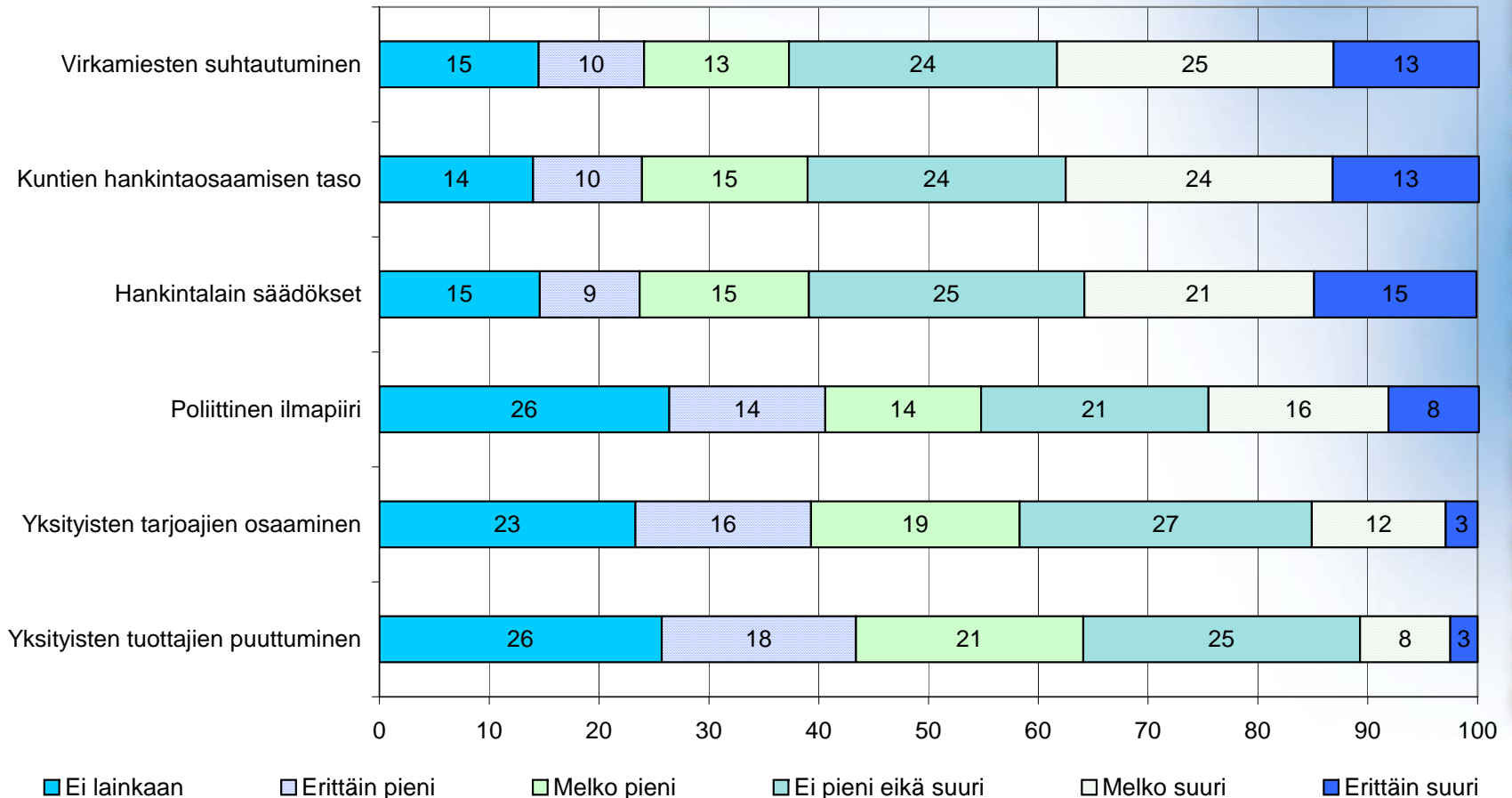

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Kunnille myynnin esteiden merkitys, % pk-yrityksistä

PK-YRITYSBAROMETRI

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät

	Paranevat %	Pysyvät ennallaan %	Heikkenevät %	Saldoluku
Toimialoittain				
Kaikki yritykset	24	58	18	6
Teollisuus	21	60	19	2
Rakentaminen	17	64	19	-2
Kauppa	24	56	20	4
Palvelut	27	58	15	12
Kasvuhakuisuuden mukaan				
Voimakkaasti kasvuhakuiset	51	40	9	42
Kasvuhakuiset	34	53	13	21
Asemansa säilyttäjät	16	65	19	-3
Ei kasvutavoitetta	7	70	23	-16
Toimintansa lopettavat	4	50	46	-42

Lähde: Pk-yrity sbarometri, syksy 2008

Vienti- ja tuontiyritysten osuudet pk-yrityksistä

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakenta- minen %	Kauppa %	Palvelut %
Suoraa vientiä harjoittavat	17	36	4	19	13
Osana toisen yrityksen vientiä	13	31	6	12	9

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakenta- minen %	Kauppa %	Palvelut %
Suoraa tuontia harjoittavat	23	41	8	44	9

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Pk-yritysten odotukset hintojen muutoksesta

	Nousevat %	Pysyvät ennallaan %	Laskevat %	Saldoluku
Lopputuotteet				
Kaikki yritykset	60	37	3	57
Teollisuus	61	36	3	58
Rakentaminen	65	34	1	64
Kauppa	60	35	5	55
Palvelut	58	41	1	57
Välituotteet				
Kaikki yritykset	65	33	2	63
Teollisuus	73	24	3	70
Rakentaminen	73	25	2	71
Kauppa	65	32	3	62
Palvelut	59	39	2	57
Palkat				
Kaikki yritykset	65	34	1	64
Teollisuus	74	26	0	74
Rakentaminen	68	32	0	68
Kauppa	61	39	0	61
Palvelut	64	35	1	63

Pk-yritysten inflaatio-odotukset

	Lopputuotteet %	Välituotteet %	Palkat %
Kaikki yritykset	3,6	4,0	4,5
Teollisuus	3,5	5,0	4,4
Rakentaminen	3,6	4,8	4,5
Kauppa	3,2	3,6	4,3
Palvelut	3,8	3,7	4,6

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Yrittäjyysilmapiiri, indeksi

	Oma kokemus	Kansalaisten suhtautuminen	Julkinen valta valtakunnan tasolla	Julkinen valta paikallis/alue-tasolla	Kokonaisindeksi
Toimialoittain					
Kaikki yritykset	18	15	-19	-18	5
Teollisuus	18	16	-15	-14	7
Rakentaminen	17	12	-22	-21	3
Kauppa	19	14	-22	-21	4
Palvelut	17	15	-19	-17	5
Kasvuhakuisuuden mukaan					
Voimakkaasti kasvuhakuiset	20	16	-20	-17	6
Kasvuhakuiset	22	18	-16	-15	8
Asemansa säilyttäjät	17	14	-21	-19	4
Ei kasvutavoitetta	13	13	-23	-19	2
Toimintansa lopettavat	4	7	-28	-28	-6

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Pk-yritysten kasvuhakuisuus

	Voimakkaasti kasvuhakuiset %	Kasvuhakuiset %	Asemansa säilyttäjät %	Ei kasvutavoitetta %	Toimintansa lopettavat %
Toimialoittain					
Kaikki yritykset	9	34	37	17	3
Teollisuus	13	40	31	13	3
Rakentaminen	4	26	43	23	4
Kauppa	8	38	39	11	4
Palvelut	11	33	35	18	3
Kokoluokittain					
alle 5 henkilöä	5	27	40	23	5
5-9 henkilöä	9	38	39	13	1
10-19 henkilöä	14	43	32	11	0
20-49 henkilöä	19	49	28	4	0
yli 50 henkilöä	30	45	22	3	0
Perustamisvuoden mukaan					
ennen 1998	7	32	39	18	4
1998 - 2002	15	42	30	12	1
2003 - 2008	22	45	24	8	1

PK-YRITYSBAROMETRI

Pk-yritysten tärkeimmät kasvukeinot, % kasvuhakuisista yrityksistä

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakenta- minen %	Kauppa %	Palvelut %
Uusien tuotteiden kehittäminen	63	62	56	66	62
Yhteistyö, verkottuminen	51	46	64	41	56
Uudet markkina-alueet (esim. uudet vientimaat)	13	25	8	10	11
Viennin lisääminen	14	30	6	13	10
Myynnin ja markkinoinnin lisääminen	59	55	50	67	57
Omistusjärjestelyt/yritysostot	16	17	14	13	16
Muut kasvukeinot	7	5	6	6	8

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Kasvun esteet/kasvuhaluttomuuden syyt, % kasvuhaluttomista yrityksistä

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakenta- minen %	Kauppa %	Palvelut %
Yritys sopivan kokoinen	69	58	74	60	73
Kysynnän riittämättömyys	10	8	5	22	9
Kireä kilpailutilanne	19	16	25	21	17
Kilpaileva tuonti	2	6	0	4	2
Rahoituksen saatavuus	1	1	2	2	1
Omarahoituksen puute	3	2	4	6	3
Vakuuspula	1	1	1	3	1
Työvoimakustannukset	20	21	29	19	17
Työvoiman saatavuus	18	16	36	15	14
Haluttomuus lisätä riskiä	24	24	23	25	24
Jokin muu	7	10	6	10	6

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Pk-yritysten tärkein kehittämistarve

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakentaminen %	Kauppa %	Palvelut %
Johtaminen	5	2	6	4	6
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	18	13	20	15	20
Markkinointi ja myynti	27	27	15	38	25
Vienti ja kansainvälistyminen	3	8	1	3	2
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	6	4	7	7	6
Tuotanto ja materiaali-toiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys ja laatu	10	18	10	7	8
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	12	9	14	10	14
Ympäristö- ja muiden säädosvaatimusten huomioiminen	2	2	4	2	3
Ei kehittämistarpeita/ei osaa sanoa	17	17	23	14	16

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Pk-yritysten kehittämistarpeen kehitys

	2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008	
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Johtaminen	5	6	4	4	4	3	4	4	5	5	4	5	5	4	5	5
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	29	28	24	21	20	20	19	19	17	17	17	19	19	21	20	18
Markkinointi ja myynti	26	28	32	33	35	32	36	33	36	36	36	34	35	34	34	27
Vienti ja kansainvälistyminen	3	2	3	2	3	2	3	3	2	2	3	3	3	4	4	3
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	6	5	4	4	4	4	4	4	5	4	8	7	6	6	5	6
Tuotanto, tuotekehitys ja laadunvalvonta	14	14	15	13	14	15	12	13	12	12	11	11	10	9	10	10
Yhteistyö/verkottuminen ja alihankinta	9	8	9	10	10	9	12	13	11	12	14	16	13	13	14	12
Ympäristö- ja muun sääntelyn huomioon ottaminen	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2	3	3	2	2	2	2
Ei kehittämistarpeita/eos	4	6	5	9	8	12	8	9	8	9	3	1	7	7	6	17

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Pk-yrityksen kehittämisen pahin este

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakentaminen %	Kauppa %	Palvelut %
Yritystoiminnan sääntely	4	3	2	4	5
- Byrokratia	2	1	1	2	2
- Työlainsäädäntö/tesit	1	2	1	0	1
- Muu sääntely	1	0	0	2	2
Kustannustaso	14	17	14	10	14
- Työn sivukulut	5	6	5	3	5
- Palkkataso/muut tuotantokustannukset	7	9	6	5	7
- Verotus	2	2	3	2	2
Kilpailutilanne	14	15	10	19	13
- Kireä kilpailu	10	11	7	14	9
- Epäterve kilpailu	3	3	2	3	3
- Kysynnän riittämättömyys/ epävakaas	1	1	1	2	1
Rahoitus	6	7	6	6	6
- Saatavuus	2	3	1	1	2
- Hinta	1	2	1	2	1
- Vakuuksien puute	3	2	4	3	3
Resurssitekijät	23	22	26	21	24
- Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	15	12	22	13	16
- Muut resurssitekijät	8	10	4	8	8
Suhdanne/maailmantilanne	18	19	16	20	16
Muut tekijät, joihin ei voi vaikuttaa	8	7	8	8	9
Ei osaa sanoa	13	10	18	12	13

Pk-yrityksen työllistämisen pahin este

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakentaminen %	Kauppa %	Palvelut %
Ei tarvetta työllistää	32	28	27	33	34
Pahin este niissä yrityksissä, joissa tarvetta työllistää					
Kysynnän epävakaas	21	23	19	20	21
Palkkataso	9	9	4	13	8
Työn sivukulut	15	14	11	18	16
Irtisanomiseen liittyvä riski	7	7	8	8	6
Muu lainsäädäntö/työehtosopim.	4	4	6	4	4
Työvoiman saatavuus	32	30	44	26	33
Yhtiön toimitilojen ahtaus/puute	4	6	1	4	4
Muu, ml. verotus	8	7	7	7	8

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Ulkoisen rahoituksen aikomukset pk-yrityksissä seuraavan vuoden aikana

Toimialoittain					
	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakentaminen %	Kauppaa %	Palvelut %
Aikoo ottaa rahoitusta	22	30	21	18	22
Kasvuhakuisuuden mukaan					
	Voimakkaasti kasvuhakuiset %	Kasvuhakuiset %	Asemansa säilyttäjät %	Ei kasvutavoitteita %	Toimintansa lopettavat %
Aikoo ottaa rahoitusta	50	27	18	10	2
Sukupolven/omistajanvaihdoksen mukaan					
	Ei odotettavissa %	Odotettavissa seuraavan 1-2 vuoden aikana %	Odotettavissa seuraavan 3-5 vuoden aikana %		
Aikoo ottaa rahoitusta	21	20	26		

Lähde: Pk-yrity sbarometri, syksy 2008

Ulkoisen rahoituksen käyttötarkoitus toimialoittain, % ulkoista rahoitusta harkitsevista yrityksistä

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakenta- minen %	Kauppa %	Palvelut %
Koneiden ja laitteiden korvausinvestoinnit	28	33	35	13	28
Koneiden ja laitteiden laajennusinvestoinnit	34	41	37	26	27
Rakennusinvestoinnit	27	18	31	27	25
Ympäristövaikutteiset investoinnit	1	1	0	0	3
Kasvun vaatima käyttöpääoma	36	32	21	48	28
Omistusjärjestelyt/yrityskaupat	12	11	14	9	12
Viennin rahoitus ja riskien kattaminen	1	2	2	1	2
Kansainväistyminen	6	8	1	6	9
Yrityksen kehityshankkeet	22	25	24	28	34
Toimitusaikaiset vakuudet	9	8	12	23	6
Muu tarkoitus	10	2	5	8	13

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Vastaajat ovat voineet nimetä max kaksi tärkeintä.

Ulkoisen rahoituksen käyttötarkoitus yrityksen kasvuhakuisuuden mukaan, % ulkoista rahoitusta harkitsevista yrityksistä

	Voimakkaasti kasvuhakuiset %	Kasvuhakuiset %	Asemansa säilyttäjät %	Ei kasvutavoitett a %
Koneiden ja laitteiden korvausinvestoinnit	8	23	40	52
Koneiden ja laitteiden laajennusinvestoinnit	34	33	32	26
Rakennusinvestoinnit	17	24	30	26
Ympäristövaikutteiset investoinnit	1	1	2	2
Kasvun vaatima käyttöpääoma	45	35	23	11
Omistusjärjestelyt/yrityskaupat	14	12	10	5
Viennin rahoitus ja riskien kattaminen	4	2	1	2
Kansainväistyminen	21	5	2	2
Yrityksen kehityshankkeet	37	32	22	19
Toimitusaikaiset vakuudet	6	10	8	23
Muu tarkoitus	7	8	9	13

Lähde: Pk-yritysbarometri, syyskuu 2008

Vastaajat ovat voineet nimetä max kaksi tärkeintä.

PK-YRITYSBAROMETRI

Ulkoisen rahoituksen lähteet, % ulkoista rahoitusta harkitsevista yrityksistä

	Pankki %	Finnvera %	Vakuutus- yhtiö %	Pääoma- sijoittaja %	Muu %
Toimialoittain					
Kaikki yritykset	79	22	28	6	9
Teollisuus	78	23	42	8	7
Rakentaminen	85	26	17	5	4
Kauppa	87	15	27	5	6
Palvelut	74	22	25	6	12
Kasvuhakuisuuden mukaan					
Voimakkaasti kasvuhakuiset	74	23	45	8	22
Kasvuhakuiset	80	18	31	7	6
Asemansa säilyttäjät	82	27	14	4	4
Ei kasvutavoitetta	77	19	15	5	3
Perustamisvuoden mukaan					
ennen 1998	80	24	25	6	5
1998 – 2002	71	14	28	6	15
2003 – 2008	78	17	41	5	21

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Ulkoisen rahoituksen toteutunut käyttö pk-yrityksissä viimeisen vuoden aikana

Toimialoittain					
	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakentaminen %	Kauppaa %	Palvelut %
Ottanut rahoitusta	31	39	28	31	28
Kasvuhakuisuuden mukaan					
	Voimakkaasti kasvuhakuiset %	Kasvuhakuiset %	Asemansa säilyttäjät %	Ei kasvutavoitteita %	Toimintansa lopettavat %
Ottanut rahoitusta	52	37	28	17	7

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Laina rahoituslaitoksilta ja yksityisomaisuus vakuutena I

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakentaminen %	Kauppa %	Palvelut %
On lainaa rahoituslaitoksista	50	62	49	54	45
Vakuutena olevaa yksityistä omaisuutta yrityksillä, joilla lainaa					
Yrittäjän asunto-omaisuutta	27	20	33	31	26
Muuta yksityistä omaisuutta	13	13	7	15	13
Sekä asunto- että muuta yksityistä omaisuutta	11	11	14	14	9
Ei ole yksityistä omaisuutta vakuutena	49	57	46	40	51

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Laina rahoituslaitoksilta ja yksityisomaisuus vakuutena II

	Osakeyhtiö %	Kommandiitti- yhtiö %	Avoin yhtiö %	Toiminimi %
On lainaa rahoituslaitoksista	50	54	50	54
Vakuutena olevaa yksityistä omaisuutta yrityksillä, joilla lainaa				
Yrittäjän asunto-omaisuutta	23	37	36	37
Muuta yksityistä omaisuutta	13	14	13	9
Sekä asunto- että muuta yksityistä omaisuutta	10	16	20	15
Ei ole yksityistä omaisuutta vakuutena	54	33	31	39

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Laina rahoituslaitoksilta ja yksityisomaisuus vakuutena III

	Voimakkaasti kasvuhakuiset %	Kasvuhakuiset %	Asemansa säilyttäjät %	Ei kasvutavoitetta %
On lainaa rahoituslaitoksista	65	56	49	38
Vakuutena olevaa yksityistä omaisuutta yrityksillä, joilla lainaa				
Yrittäjän asunto-omaisuutta	21	24	29	34
Muuta yksityistä omaisuutta	17	15	11	6
Sekä asunto- että muuta yksityistä omaisuutta	8	10	14	11
Ei ole yksityistä omaisuutta vakuutena	54	51	46	49

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Myynti kunnille, % pk-yrityksistä

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakentaminen %	Kauppa %	Palvelut %
ei yhtään	45	53	35	36	49
alle 10 %	38	38	37	50	31
10-19 %	9	5	15	8	9
20-49 %	5	3	10	4	5
väh. 50 %	3	1	3	2	6

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Suhdannenäkymät alueittain (1)

	Yleiset suhdannenäkymät	Henkilökunnan määrä	Liikevaihto	Kannattavuus	Vakavaraisuus
Helsinki	12	26	49	30	35
Pääkaupunkiseutu	8	23	38	16	28
Uusimaa	4	12	29	5	17
Varsinais-Suomi	3	9	32	10	23
Satakunta	3	9	35	16	33
Kanta-Häme	-3	8	28	12	17
Päijät-Häme	2	15	28	20	25
Pirkanmaa	0	12	28	10	25
Kymenlaakso	1	9	21	11	18
Etelä-Karjala	3	22	28	5	30
Etelä-Savo	11	12	53	18	26
Pohjois-Savo	4	9	25	5	17
Pohjois-Karjala	2	6	38	8	20
Keski-Suomi	13	16	40	16	26
Etelä-Pohjanmaa	6	10	29	9	15
Pohjanmaa	12	8	37	22	22
Keski-Pohjanmaa	4	13	36	17	32
Pohjois-Pohjanmaa	16	21	47	17	28
Kainuu	-3	-7	10	-15	10
Lappi	22	11	41	20	28
Koko maa	6	14	35	14	24

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Suhdannenäkymät alueittain (2)

	Investointien arvo	Tuotekehityspanostukset	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotantokustannukset
Helsinki	3	22	19	14	46
Pääkaupunkiseutu	9	11	14	16	46
Uusimaa	8	17	9	7	49
Varsinais-Suomi	-1	11	14	15	42
Satakunta	-2	13	8	4	43
Kanta-Häme	-7	9	7	7	35
Päijät-Häme	2	26	13	10	44
Pirkanmaa	2	14	11	9	43
Kymenlaakso	-5	13	-5	0	36
Etelä-Karjala	7	15	7	0	59
Etelä-Savo	1	11	6	4	45
Pohjois-Savo	2	10	9	3	38
Pohjois-Karjala	7	15	3	2	52
Keski-Suomi	9	12	1	5	42
Etelä-Pohjanmaa	-8	8	0	0	51
Pohjanmaa	10	19	7	14	38
Keski-Pohjanmaa	9	9	12	11	41
Pohjois-Pohjanmaa	8	26	9	3	37
Kainuu	-21	-4	6	-6	4
Lappi	-8	25	13	3	52
Koko maa	2	15	10	8	43

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2008

Kiitän mielenkiinnosta!

PK-YRITYSBAROMETRI